Perspektywy dla mieszkańców obszarów wiejskich

Cykl konferencji zorganizowanych
przez Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
ANDRZEJ DUDA

Warszawa, 7 marca 2019 roku

Uczestnicy konferencji
pt. „Perspektywy dla mieszkańców obszarów wiejskich"

Szanowni Państwo!

Cykl konferencji pt. „Perspektywy dla mieszkańców obszarów wiejskich" to projekt, którego celem jest prezentacja podejmowanych przez państwo działań służących podniesieniu jakości życia mieszkańców polskiej wsi. Jest to też okazja do wspólnej dyskusji z samorządowcami, którzy uzyskują możliwość przedstawienia swoich propozycji i postulatów. To pierwsza tego typu inicjatywa. Mam nadzieję, że przyczyni się ona do jeszcze lepszego rozwoju obszarów wiejskich.

Polityka sprzyjająca polskiej wsi jest jednym z priorytetów mojej prezydentury. Mieszkańcy terenów wiejskich stanowią około czterdziestu procent naszego społeczeństwa. To wielki społeczny kapitał, który powinien zostać w pełni uwolniony i w pełni wykorzystany. Przekonuję się o tym podczas moich licznych spotkań z mieszkańcami różnych regionów Polski i rozmów z przedstawicielami samorządów. Dlatego uważam, że idea odpowiedzialnego rozwoju musi uwzględniać w jak największym stopniu potrzeby środowisk wiejskich. Z satysfakcją odnotowuję fakt, że obecny rząd podejmuje tak liczne i różnorodne działania służące polskiej wsi. Wśród inicjatyw prezydenckich również znajdują się takie, których celem jest poprawa jakości życia wszystkich Polaków, w tym mieszkających na wsi. Należą do nich prezydenckie projekty ustaw o zmianie zasad dostępu do bezpłatnej pomocy prawnej, zniesieniu uprzywilejowania instytucji kredytowych kosztem dłużników czy o powołaniu centrów usług społecznych. Zależy mi również na jak najszerszym dialogu o sprawach polskiego rolnictwa, dlatego między innymi objąłem patronatem inicjatywę Porozumienia Rolniczego – platformę porozumienia i dialogu zainicjowaną przez organizacje rolnicze.

Jest dla mnie wielką satysfakcją, że pod auspicjami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej poszczególne ministerstwa prezentują swoją ofertę dla obszarów wiejskich i ich mieszkańców. Jest to oferta bardzo różnorodna, obejmująca inwestycje, rozwój i bieżące potrzeby. Bardzo liczę na to, że dzięki tej inicjatywie decyzje władz samorządowych będą się opierały na jak najlepszej znajomości oferowanych programów, a środki przeznaczane na wszystkie te cele będą łatwiej trafiały do lokalnych społeczności. Dziękuję wszystkim, którzy włączyli się w to przedsięwzięcie. W szczególny sposób pragnę podziękować Panu Premierowi Mateuszowi Morawieckiemu oraz Paniom i Panom Ministrom, którzy tak licznie odpowiedzieli na zaproszenie do udziału w tym projekcie. Wszystkich uczestników konferencji „Perspektywy dla mieszkańców obszarów wiejskich" serdecznie pozdrawiam, życząc owocnych obrad.

Z wyrazami szacunku i sympatii

Spis treści:

Inicjatywy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.....5
Ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej 5
Zmiany w Kodeksie cywilnym.....5
Ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.....6
Programy pomocowe i działania realizowane na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców wsi.....7
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.....7
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.....17
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.....24
Ministerstwo Edukacji Narodowej.....29
Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju.....38
Ministerstwo Sportu i Turystyki.....40
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.....43
Ministerstwo Obrony Narodowej.....45
Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.....47
Ministerstwo Środowiska.....47
Ministerstwo Zdrowia.....50
Ministerstwo Cyfryzacji.....52
Ministerstwo Infrastruktury.....54
Notatki 56

INICJATYWY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ANDRZEJA DUDY

USTAWA O NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ ORAZ EDUKACJI PRAWNEJ

Z inicjatywy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy Sejm uchwalił nowelizację ustawy regulującej zasady działania nieodpłatnej pomocy prawnej. Dzięki wprowadzonym zmianom z nieodpłatnej porady prawnej może skorzystać każdy, kto złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów pomocy odpłatnej. Do oświadczenia nie trzeba dołączać żadnych zaświadczeń urzędowych ani innych dokumentów.

Wraz z wprowadzonymi zmianami zaczęło funkcjonować również poradnictwo obywatelskie polegające na przygotowaniu planu rozwiązania problemu, z jakim zgłasza się osoba potrzebująca – np. wyjścia z zadłużenia kredytowego. Na spotkaniu z doradcą interesant może otrzymać informacje o przysługujących mu uprawnieniach i spoczywających na nim obowiązkach oraz uzyskać pomoc w samodzielnym rozwiązaniu problemu, w tym w realizacji przygotowanego wspólnie planu.

Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego odbywa się w punktach wyznaczonych przez powiaty, według kolejności zgłoszeń, po umówieniu terminu wizyty. Z pomocy można skorzystać poza kolejnością, jeżeli uzasadniają to ważne powody.
Informacje o miejscach, w których świadczona jest nieodpłatna pomoc prawna, można uzyskać w urzędzie gminy lub starostwie.

Ustawa weszła w życie 1 stycznia 2019 roku.

Więcej szczegółów na stronie: www.prezydent.pl w zakładce Nieodpłatna Pomoc Prawna.

ZMIANY W KODEKSIE CYWILNYM

6 grudnia 2018 roku Sejm uchwalił prezydencki projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks cywilny. Celem zmian jest likwidacja nieuzasadnionego uprzywilejowania instytucji kredytowych w zakresie możliwości naliczania odsetek od zaległych odsetek.

Zgodnie z nowym prawem, od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy. Kodeks cywilny ustanawia zatem zakaz umawiania się z góry o zapłatę odsetek od zaległych odsetek, czyli zakaz stosowania tzw. anatocyzmu. Celem zakazu anatocyzmu jest ochrona dłużnika przed nadmiernym obciążeniem finansowym, które wiązałoby się z opóźnieniem w spłacie należności.

Dotychczas obowiązująca regulacja przewidywała wyjątek, zgodnie z którym dopuszczalne było pobieranie odsetek od zaległych odsetek należnych od pożyczek długoterminowych udzielanych przez instytucje kredytowe, stawiając je w uprzywilejowanej sytuacji wobec dłużników.

USTAWA O REALIZOWANIU USŁUG SPOŁECZNYCH PRZEZ CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH

Wychodząc naprzeciw potrzebom społecznym i wyzwaniom cywilizacyjnym, w dniu 16 listopada 2018 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda skierował do Sejmu RP projekt ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Prezydencka inicjatywa ustawodawcza została przygotowana przez Kancelarię Prezydenta RP i ekspertów z Narodowej Rady Rozwoju. Jej założenia i propozycje konkretnych przepisów konsultowano z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, innymi ministerstwami, przedstawicielami organizacji samorządowych, ekspertami ze świata nauki, organizacji pozarządowych i organizacji reprezentujących służby społeczne oraz członkami Rady Pomocy Społecznej, Rady Dialogu Społecznego. Uwagi do projektu przedstawiła także Rada Działalności Pożytku Publicznego. Ustawa została pozytywnie zaopiniowana przez rząd. W dniu 19 lipca 2019 roku Sejm RP praktycznie jednogłośnie (426 głosów za, 1 głos wstrzymujący, 0 głosów przeciw) uchwalił ustawę (nieznacznie zmienioną względem wyjściowego przedłożenia). Senat RP w dniu 2 sierpnia 2019 roku jednogłośnie bez poprawek przyjął ustawę w wersji uchwalonej przez Sejm RP. Uroczyste podpisanie ustawy przez Prezydenta RP miało miejsce w dniu 23 sierpnia 2019 roku w Pałacu Prezydenckim.

Ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych ma ułatwić samorządom gminnym integrację i koordynację różnego rodzaju usług społecznych dzięki nowej jednostce organizacyjnej: centrum usług społecznych. Utworzenie centrum usług społecznych będzie możliwością – zadaniem własnym fakultatywnym gminy – a nie obowiązkiem. Dzięki działalności centrów usługi społeczne będą szerzej dostępne dla mieszkańców, a samorządy będą trafniej i lepiej odpowiadać na potrzeby osób, rodzin i grup społecznych. Centrum będzie można utworzyć w jednym z dwóch trybów. Pierwszy zakłada utworzenie centrum dla mieszkańców jednej gminy przez przekształcenie ośrodka pomocy społecznej. Zgodnie z drugim trybem dwie lub więcej gmin na podstawie zawartego porozumienia będą mogły utworzyć wspólne centrum, funkcjonujące obok gminnych ośrodków pomocy społecznej. Miasta liczące ponad 100 tys. mieszkańców będą mogły utworzyć centrum usług społecznych przez przekształcenie ośrodka pomocy społecznej lub jako nową placówkę wsparcia.

Za pośrednictwem centrum gminy będą mogły realizować dotychczasowe usługi oraz wprowadzać nowe, wynikające z programów usług społecznych. Centrum ma integrować i koordynować usługi świadczone przez różnych lokalnych usługodawców (z zachowaniem konstytucyjnej zasady pomocniczości). W ramach organizowania społeczności lokalnej centrum będzie wykorzystywać i wzmacniać potencjał wspólnoty samorządowej w zakresie działań samopomocowych, wolontaryjnych i sąsiedzkich, uzupełniających usługi społeczne świadczone przez specjalistów.

Centra zapewnią powszechniejszy dostęp do usług społecznych, bez konieczności nabywania statusu klientów pomocy społecznej (zakłada się rezygnację z przeprowadzania wywiadów środowiskowych i stosowania kryterium dochodowego przy ustalaniu uprawnienia do wsparcia usługowego). Tym samym działalność centrów usług społecznych będzie przekraczać instytucjonalne ramy pomocy społecznej, a same centra staną się narzędziem kreowania lokalnej polityki społecznej, ukierunkowanej na zaspokajanie potrzeb mieszkańców oraz wzmacnianie spójności społecznej. W ustawie zaproponowano zmianę ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, która poszerza katalog przychodów zwolnionych z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych o wartość nieodpłatnych lub częściowo odpłatnych usług społecznych.

Przepisy ustawy wejdą w życie **z dniem 1 stycznia 2020 roku**. Pięciomiesięczny okres vacatio legis zostanie wykorzystany między innymi na: przygotowanie przez rząd programu grantowego, który wesprze tworzenie pierwszych centrów usług społecznych (prace w tym zakresie prowadzą wspólnie Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju), opracowanie programów szkoleniowych dla kadr centrów (szkolenia będą realizować regionalne ośrodki polityki społecznej) oraz przygotowanie przez Kancelarię Prezydenta RP pakietu materiałów edukacyjnych, ułatwiających tworzenie centrów, a obejmujących takie zagadnienia jak: integracja usług społecznych z różnych obszarów, przekształcenie ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych, organizowanie społeczności lokalnej przez centrum, współpraca międzysektorowa w ramach realizowania usług społecznych, diagnoza potencjału i potrzeb społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych.

PROGRAMY POMOCOWE I DZIAŁANIA REALIZOWANE NA RZECZ POPRAWY WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW WSI

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Rodzina

Świadczenie wychowawcze - program Rodzina 500+

Cel: wsparcie finansowe rodzin z dziećmi.
Beneficjenci: rodziny z dziećmi na utrzymaniu.
Forma/wysokość pomocy: świadczenie w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 18 r. życia przyznawane co do zasady corocznie, na 12-miesięczne okresy świadczeniowe (obecnie trwa szczególny, wydłużony do 31 maja 2021 roku okres świadczeniowy na który przyznawane jest od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze).
Warunki przyznania pomocy: program „Rodzina 500+" jest powszechnym programem wsparcia materialnego rodzin z dziećmi na utrzymaniu w wieku do ukończenia 18 lat. Dzięki wprowadzonym zmianom od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na wszystkie dzieci do 18. roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę. Finansowe wsparcie każdego miesiąca trafiać będzie w sumie do ok. 6,8 mln dzieci. Rozszerzona formuła programu ma służyć poprawie jakości życia wszystkich rodzin mających na utrzymaniu dzieci i stanowi dopełnienie kompleksowej polityki państwa wobec rodzin.
Szczegółowe informacje: www.gov.pl/web/rodzina/rodzina-500-plus

Świadczenie dobry start w ramach Programu „Dobry Start" (300+)

Cel: wsparcie finansowe rodzin z dziećmi uczącymi się w szkole.
Beneficjenci: rodziny z dziećmi uczącymi się w szkole na utrzymaniu.
Forma/wysokość pomocy: 300 zł jednorazowo na dziecko.
Warunki przyznania pomocy: świadczenie dobry start przysługuje raz w roku na uczące się w szkole dzieci w wieku do ukończenia 20. roku życia lub 24. roku życia w przypadku dzieci niepełnosprawnych. Świadczenie przysługuje bez względu na dochód.
Termin składania wniosków: świadczenie wypłacane corocznie, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego – wnioski przyjmowane są co roku od 1 lipca do 30 listopada.
Szczegółowe informacje: www.gov.pl/web/rodzina/dobry-start

Program Maluch+

Cel: wsparcie finansowe dla tworzenia i funkcjonowania instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 – żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów.
Beneficjenci: podmioty tworzące i prowadzące żłobki i kluby dziecięce oraz zatrudniające dziennych opiekunów, rodzice dzieci w wieku do lat 3.
Forma/wysokość pomocy: do 80% kosztów, maksymalna wysokość dofinansowania dla żłobków i klubów dziecięcych wynosi od 10 do 30 tys. zł w zależności od modułu, w którym została złożona oferta; natomiast w przypadku dziennych opiekunów – nie więcej niż 5 tys. zł na jedno miejsce.
Warunki przyznania pomocy: zakwalifikowanie oferty przez wojewodę, a następnie ministra właściwego do spraw rodziny. Szczegółowe zasady kwalifikowania ofert są określone w regulaminie konkursu.
Termin składania wniosków: kolejne edycje programu ogłaszane są w ostatnim kwartale roku poprzedzającego daną edycję, termin składania ofert jest określony w ogłoszeniu o konkursie, w edycji 2019 były to 4 tygodnie od dnia ogłoszenia konkursu.
Szczegółowe informacje: www.gov.pl/web/rodzina/programy-i-projekty-program-maluch

Szkolenia z zakresu form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i organizacja i finansowanie opieki nad dziećmi do lat 3

Cel: szkolenia w zakresie form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 skierowane do przedstawicieli władz samorządu gminnego i pracowników jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za rozwój form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz do podmiotów niegminnych planujących utworzyć i prowadzić instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.
Beneficjenci: instytucje szkoleniowe zgodnie z art. 6 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER, instytucje publiczne, ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego, federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej, jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze.
Forma/wysokość pomocy: średnio 2 tys. zł na jednego uczestnika projektu.
Warunki przyznania pomocy: uczestnikami projektów mogą być przedstawiciele władz samorządu gminnego i pracownicy jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za rozwój form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz do podmioty niegminne planujące utworzenie i prowadzenie instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.
Termin realizacji projektów: do grudnia 2022 roku.
Szczegółowe informacje: http://www.efs.mrpips.gov.pl

Karta Dużej Rodziny

Cel: stworzenie systemu zniżek dla rodzin wielodzietnych.
Beneficjenci: członkowie rodzin, w których rodzic lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci.
Forma/wysokość pomocy: posiadacze Kart Dużej Rodziny mogą korzystać m.in. z ustawowych zniżek na przejazdy kolejowe – rodzice lub małżonkowie rodziców 37% na bilety jednorazowe oraz 49% na miesięczne; zniżek w opłatach paszportowych – 75% w przypadku dzieci i 50% w przypadku rodziców i małżonków rodziców, oraz darmowych wstępów do parków narodowych. Wg stanu na dzień 27 sierpnia 2019 roku w programie uczestniczy 5 825 partnerów, którzy oferują zniżki w 23 481 miejscach w całym kraju.
Warunki przyznania pomocy: warunkiem otrzymania Karty Dużej Rodziny jest złożenie wniosku do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej. Karty otrzymują rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica, jeżeli mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Karty otrzymują także dzieci, jeśli w chwili składania wniosku co najmniej troje dzieci spełnia warunki ustawy o Karcie Dużej Rodziny (są w wieku do 18 roku życia, w wieku do 25 roku życia, jeśli uczą się w szkole lub szkole wyższej, lub bez względu na wiek, jeśli legitymują się orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym lub znacznym).
Termin składania wniosków: przez cały rok.
Szczegółowe informacje: www.gov.pl/web/rodzina/karta-duzej-rodziny-ogolne

Praca

Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zamieszkujących na wsi

Cel: aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zamieszkujących na wsi.
Beneficjenci: powiatowe i miejskie urzędy pracy, osoby bezrobotne.
Forma/wysokość pomocy: usługi i instrumenty rynku pracy (m. in. szkolenia, staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej).
Warunki przyznania pomocy: starosta na podstawie analizy lokalnego rynku pracy opracowuje program skierowany do osób bezrobotnych zamieszkujących na wsi, zawierający formy wsparcia przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Program oceniany jest przez marszałka województwa i przez ministra właściwego do spraw pracy. Decyzję o przyznaniu środków podejmuje minister właściwy do spraw pracy.
Termin składania wniosków: II kwartał 2019 roku.
Szczegółowe informacje: http://psz.praca.gov.pl/dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/formy-wsparcia

Rozwój ekonomii społecznej

Cel: wsparcie pożyczkowe podmiotów ekonomii społecznej.
Beneficjenci: podmioty z sektora ekonomii społecznej należące do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, tj. przedsiębiorstwa społeczne, podmioty reintegracyjne realizujące usługi integracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, organizacje pozarządowe, podmioty, o których mowa w art. 3 ust 3 pkt. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie, tj. spółdzielnie pracy, inwalidów i niewidomych.
Jednostka przyznająca pomoc: Bank Gospodarstwa Krajowego za pośrednictwem Towarzystwa Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych oraz Funduszu Regionu Wałbrzyskiego
Forma/wysokość pomocy:
– pożyczka na start do 100 tys. zł;
– pożyczka na rozwój do 500 tys. zł.
Termin realizacji programu: do grudnia 2023 roku.
Szczegółowe informacje: https://www.bgk.pl/fundusze-i-programy/wsparcie-podmiotow-ekonomii-spolecznej-w-latach-2014-2020

Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji

Cel: zwiększenie możliwości zatrudnienia osób do 29. roku życia, w szczególności osób bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu.
Beneficjenci: publiczne służby zatrudnienia, jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, domy samotnej matki, szkoły specjalne, Centralny Zarząd Służby Więziennej, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, osoby młode znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji.
Forma/wysokość pomocy: w zależności od liczby osób objętych projektem, maksymalnie 17 350 zł na jednego uczestnika projektu.
Termin realizacji programu: do grudnia 2022 roku.
Szczegółowe informacje: http://www.efs.mrpips.gov.pl; https://ohp.pl

Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji

Cel: zwiększenie możliwości zatrudnienia osób do 25. roku życia, w szczególności osób bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu.
Beneficjenci: Komenda Główna OHP, osoby młode znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji.
Forma/wysokość pomocy: średnio 14 tys. zł na jednego uczestnika projektu.
Termin realizacji programu: do października 2019 roku w zależności od terminów rekrutacji w poszczególnych projektach.
Szczegółowe informacje: https://ohp.pl

Młodzież solidarna w działaniu

Cel: wsparcie osób w wieku 15-29 lat w rozwijaniu kompetencji społecznych i kształtowaniu postaw prospołecznych poprzez działalność w organizacjach pozarządowych na rzecz

wspólnot lokalnych, działalność w podmiotach reprezentujących młodzież, działalność w centrach młodzieżowych, wolontariat.
Beneficjenci: organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, federacje lub związki organizacji pozarządowych, partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w POWER, jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne, ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego, osoby młode w wieku 15–29 lat, których kompetencje społeczne wymagają rozwoju z perspektywy potrzeb i wymogów rynku pracy.
Forma/wysokość pomocy: średnio 5 tys. zł na jednego uczestnika projektu.
Warunki przyznania pomocy: uczestnikami projektu mogą być wyłącznie osoby w wieku 15 - 29 lat, których kompetencje społeczne wymagają rozwoju z perspektywy potrzeb i wymogów rynku pracy, osoby uczące się w ostatnich latach danego etapu edukacji, młodzież w szczególnie trudnej sytuacji.
Termin realizacji programu: do grudnia 2021 roku.
Szczegółowe informacje: http://www.efs.mrpips.gov.pl

Aktywizacja zawodowa oraz wspieranie zatrudniania osób niepełnosprawnych mieszkających na wsi ze środków PFRON (niepełnosprawni)

Cel: aktywizacja zawodowa oraz wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych mieszkających na wsi.
Beneficjenci: gminy, powiaty, osoby niepełnosprawne (w tym rolnicy niepełnosprawni lub rolnicy zobowiązani do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika oraz podejmujący działalność gospodarczą, rolniczą), pracodawcy osób niepełnosprawnych.
Forma/wysokość pomocy:
– dofinansowanie ze środków PFRON do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych; Dofinansowanie do wynagrodzeń mogą otrzymać pracodawcy zatrudniający mniej niż 25 osób w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, pracodawcy zatrudniający co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, osiągający wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych ogółem w wysokości co najmniej 6 %, pracodawcy prowadzący zakład pracy chronionej;
– refundacja ze środków PFRON składek na ubezpieczenia rolników – wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie oraz emerytalno-rentowe; Refundacja składek na ubezpieczenia rolników – wypadkowe, chorobowe, ma cierzyńskie oraz emerytalno-rentowe przysługuje niepełnosprawnym rolnikom lub rolnikom zobowiązanym do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika, którzy nie zalegają w zobowiązaniach wobec PFRON na kwotę większą niż 100 zł i w ciągu ostatnich trzech lat nie otrzymali pomocy de minimis w produkcji rolnej, która w przypadku refundacji składek spowodowałaby przekroczenie maksymalnej kwoty pomocy stanowiącej równowartość 7,5 tys. euro, a w sektorze rybołówstwa 30 tys. euro;
– przyznawanie środków PFRON na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej; Dotacja na podjęcie przez osobę niepełnosprawną działalności gospodarczej, rolniczej albo działalności w formie spółdzielni socjalnej przysługuje osobom zarejestrowanym jako bezrobotne lub poszukującym pracy niepozostającym w zatrudnieniu.

Maksymalna wysokość pomocy wynosi;
– nie więcej niż sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy;
– od sześciokrotności do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej nieprzerwanie przez okres co najmniej 24 miesięcy.
Osoba niepełnosprawna zainteresowana otrzymaniem takiej pomocy powinna złożyć wniosek do starosty właściwego ze względu na miejsce jej zarejestrowania w powiatowym urzędzie pracy, z którego również pobiera druk wniosku do wypełnienia;
– dofinansowanie ze środków PFRON do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego.

Dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego może być przyznane osobie niepełnosprawnej prowadzącej działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności. Pomoc ta może być przyznawana osobie niepełnosprawnej, jeżeli wnioskodawca:
– nie korzystał z pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo pożyczka została w całości spłacona lub umorzona;
– nie otrzymał bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo prowadził tę działalność co najmniej przez okres 24 miesięcy od dnia otrzymania pomocy na ten cel.

Osoba niepełnosprawna ubiegająca się o taką pomoc powinna złożyć wniosek do starosty właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej lub położenia gospodarstwa rolnego (własnego lub dzierżawionego).
– zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy;
– zwrot kosztów szkolenia pracownika niepełnosprawnego;
– zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej;
– zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej;
– dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej;
– rekompensata gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych.

Warunki przyznania pomocy:
Pozostałe instrumenty wsparcia opisane są na stronie internetowej pod adresem: http://www.niepelnosprawni.gov.pl/p,67,uprawnienia-pracodawcy-zatrudniajacego-osobe-niepelnosprawna.
Termin składania wniosków: przez cały rok.
Szczegółowe informacje: http://www.niepelnosprawni.gov.pl

Seniorzy

Senior+

Cel: stworzenie w środowiskach lokalnych dziennych domów i klubów „Senior+.
Beneficjenci: jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego, powiatowego i wojewódzkiego z możliwością zlecenia zadania organizacji pozarządowej, osoby starsze.
Forma/wysokość pomocy:
– 300 tys. zł jednorazowo na utworzenie i wyposażenie dziennego domu „Senior+” oraz 150 tys. zł na utworzenie i wyposażenie klubu „Senior+”;
– 300 zł miesięcznie na miejsce dla dziennego domu „Senior+” i nie więcej niż 200 zł dla klubu „Senior+” – na funkcjonowanie.

Warunki przyznania pomocy: do 80% całkowitego kosztu realizacji na utworzenie i wyposażenie placówki Senior+ i do 40% dofinansowanie bieżącej działalności istniejących placówek.
Termin składania wniosków: listopad 2019 roku.
Szczegółowe informacje: www.senior.gov.pl/program_senior_plus

Rządowy program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-220

Cel: rozwój aktywności społecznej kulturalnej, artystycznej i sportowej osób starszych.
Beneficjenci: organizacje pozarządowe, związki wyznaniowe, osoby prawne, spółdzielnie

socjalne, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, osoby starsze.
Forma/wysokość pomocy: od 20 do 200 tys. zł na jeden projekt.
Warunki przyznania pomocy: wkład własny min. 10% wartości projektu.
Termin składania wniosków: grudzień 2019 roku.
Szczegółowe informacje: www.senior.gov.pl

Ustawa o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym

Cel: uhonorowanie osób, które wychowały co najmniej czworo dzieci i z tytułu długoletniego zajmowania się nimi zrezygnowały z zatrudnienia lub go nie podjęły nie posiadają niezbędnych środków na utrzymanie, podkreślenie funkcji społecznej pełnionej przez rodziców, zwłaszcza przez kobiety, związanej z wychowywaniem dzieci.
Beneficjenci: osoby, które urodziły i wychowały, bądź wychowały co najmniej czworo dzieci.
Forma/wysokość pomocy: w przypadku, gdy osoba zainteresowana pobiera już świadczenie niższe od najniższej emerytury z ZUS, KRUS lub innego organu rentowego, świadczenie rodzicielskie będzie uzupełniać pobierane świadczenie do tej kwoty. W przypadku osoby nie mającej prawa do żadnego świadczenia, wysokość rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego odpowiadać będzie kwocie najniższej emerytury (od 1 marca 2019 r. 1 100 zł). Rodzicielskie świadczenie uzupełniające będzie corocznie waloryzowane. Rodzicielskie świadczenie uzupełniające będzie przysługiwać wyłącznie osobom mieszkającym w Polsce.
Termin składania wniosków: wnioski od 1 marca 2019 roku można składać do Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a w przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenie posiada okresy pracy rolnej, do Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
Warunki przyznania pomocy:
- osiągnięcie wieku w przypadku matki, wynoszącego co najmniej 60 lat, a ojca co najmniej 65 lat;
- nieposiadanie niezbędnych środków utrzymania (wnioskodawca będzie zobowiązany do złożenia oświadczenia potwierdzającego czy pozostaje on w zatrudnieniu lub prowa dzi inną działalność zarobkową, otrzymuje świadczenia na podstawie odrębnych przepi sów, posiada gospodarstwo rolne albo do złożenia zaświadczenia właściwego urzędu skarbowego, które potwierdza źródła osiąganych przychodóworaz ich wysokość);
- posiadanie obywatelstwa polskiego albo prawa pobytu lub prawa stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub bycie cudzoziemcem legalnie przebywającym na terytorium RP;
- zamieszkanie na terytorium RP i posiadanie centrum interesów osobistych lub gospodarczych na terytorium RP przez okres co najmniej 10 lat, po 18 roku.

Rodzicielskie świadczenie uzupełniające jest specjalnym świadczeniem nieskładkowym.

„Opieka 75+" na rok 2019

Cel:. strategicznym celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, jak również umożliwienie gminom rozszerzenia oferty usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych dla osób spełniających kryteria wskazane w programie oraz wsparcie finansowe gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym.
Beneficjenci: program adresowany jest do gmin, w tym:
- gmin wiejskich;
- gmin miejskich;
- gmin miejsko-wiejskich.

Warunki przyznania pomocy: dofinansowanie mogą uzyskać gminy, których liczba mieszkańców nie przekracza 60 tys. mieszkańców oraz świadczą usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze samodzielnie, a od bieżącego roku również poprzez spółdzielnie socjalne osób prawnych, których założycielami są jednostki samorządu terytorialnego. Środki finansowe z programu mogą być przeznaczone na dofinansowanie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób powyżej 75. roku życia.
Termin realizacji programu: Program „Opieka 75+" realizowany jest od stycznia 2018 roku. W roku 2019 jest on kontynuowany w rozszerzonej formie, tzn., że jest skierowany nie tylko do osób samotnych w wieku 75 lat i więcej, ale także do osób pozostających w rodzinach. Planowane jest rokroczne ogłaszanie jego kolejnej edycji.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/rodzina/program-opieka-75

Integracja

Aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych ze środków PFRON (niepełnosprawni)

Cel: aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych mieszkających na wsi.
Beneficjenci: powiaty, województwa, osoby niepełnosprawne.
Forma/wysokość pomocy:
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicz-nych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
  Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych. Pisemny wniosek o dofinansowanie likwidacji wyżej wymienionych barier funkcjonalnych osoba niepełnosprawna składa w powiatowym centrum pomocy rodzinie właściwym dla miejsca zamieszkania. O dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, które w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku nie uzyskały odpowiednio dofinansowania na te cele ze środków Funduszu. Kwota dofinansowania likwidacji barier funkcjonalnych wynosi do 95% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.
- dofinansowanie kosztów uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej.
  Warsztaty terapii zajęciowej prowadzone są dla osób posiadających prawnie potwierdzony status niepełnosprawności, niezdolnych do podjęcia pracy. Osoby niepełnosprawne, przyjmowane do warsztatu po 1 stycznia 1998 roku muszą mieć w swoim orzeczeniu wskazanie do uczestnictwa w terapii zajęciowej. Zgłoszenia osób niepełnosprawnych, które chcą uczestniczyć w warsztacie przyjmuje i zatwierdza jednostka zamierzająca utworzyć warsztat lub jednostka prowadząca warsztat, w uzgodnieniu z powiatowym centrum pomocy rodzinie. Koszty utworzenia, działalności i wynikające ze zwiększenia liczby uczestników warsztatu są współfinansowane ze środków PFRON, ze środków samorządu terytorialnego lub z innych źródeł. Maksymalne dofinansowanie ze środków Funduszu kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej, w tym wynikających ze zwiększonej liczby uczestników warsztatu, wynosi 90% tych kosztów. Maksymalne dofinansowanie ze środków Funduszu tworzenia warsztatu terapii zajęciowej wynosi 70% tych kosztów.
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

Turnusy rehabilitacyjne dedykowane są wszystkim osobom niepełnosprawnym posiadającym ważne orzeczenie o:
- zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności;
- całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów;
- niepełnosprawności, wydane przez ukończeniem 16 roku życia.

Osoba niepełnosprawna ubiegająca się o dofinansowanie ze środków PFRON kosztów udziału w turnusie rehabilitacyjnym powinna złożyć odpowiedni wniosek, kopię orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i wniosek lekarza o skierowanie na turnus rehabilitacyj-

ny we właściwym dla miejsca zamieszkania powiatowym centrum pomocy rodzinie. Pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania mają osoby niepełnosprawne o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, osoby niepełnosprawne w wieku do 16 lat albo w wieku do 24 lat uczące się i niepracujące. Dofinansowanie można otrzymać tylko raz w roku kalendarzowym;

– dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika; Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika (PJM) przysługuje osobom niepełnosprawnym, jeżeli uzasadniają to potrzeby wynikające z niepełnosprawności. Wnioski należy składać we właściwym ze względu na miejsce zamieszkania powiatowym centrum pomocy rodzinie. Wysokość dofinansowania usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika nie może być wyższa niż 2% przeciętnego wynagrodzenia za godzinę jej świadczenia;
– dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.

Dofinansowanie wyrobów medycznych wynosi:

– do 100% udziału własnego osoby niepełnosprawnej w limicie ceny, jeżeli taki udział jest wymagany przez przepisy;
– do 150% sumy kwoty limitu, o którym mowa powyżej, wyznaczonego przez NFZ oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit.

Wnioski należy składać do powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego dla miejsca zamieszkania osoby niepełnosprawnej.
Termin składania wniosków: przez cały rok.
Szczegółowe informacje: http://www.niepelnosprawni.gov.pl

Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym

Cel: wypracowanie standardów i pilotaż usług mieszkalnictwa wspomaganego dla osób o specyficznych potrzebach.
Beneficjenci: regionalne ośrodki polityki społecznej, osoby z różnymi rodzajami sprzężonych niepełnosprawności, osoby z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną, osoby z zaburzeniami rozwoju, z chorobami neurologicznymi i psychicznymi.
Kwota dofinansowania: powyżej 10 mln zł.
Warunki przyznania pomocy: projekty realizowane są obecnie przez sześć regionalnych ośrodków polityki społecznej (w Białymstoku, Gdańsku, Krakowie, Lublinie, Łodzi i Szczecinie).
Termin realizacji projektów: do grudnia 2022 roku.
Szczegółowe informacje: http://www.efs.mrpips.gov.pl

Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za Życiem”

Pierwsza kompleksowa oferta wsparcia dla rodzin z osobami niepełnosprawnymi
I etap programu „Za Życiem”, który wszedł w życie 1 lipca 2017 roku obejmuje:

– rozwój sieci mieszkań chronionych. Zagwarantowano środki finansowe z budżetu pastwa na lata 2017-2021 na tworzenie nowych mieszkań chronionych dla osób niepełnospraw nych w stopniu znacznym i umiarkowanym;
– zwiększoną w 2018 roku dotację na uczestników środowiskowego domu samopomocy do kwoty 1458 zł, ułatwiono dostęp do środowiskowych domów samopomocy (ŚDS) większej grupie osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym z niepełnosprawnościami sprzężonymi i spektrum autyzmu oraz zwiększono dotację na tych uczestników o 380 zł.
– nowy program polityki zdrowotnej;
– rozwój ośrodków koordynacyjno rehabilitacyjno-opiekuńczych.

II etap Programu, od 6 czerwca 2018 roku:

– mechanizmy wsparcia w zakresie usług wspierających i rehabilitacyjnych przez prowadzenie zajęć klubowych w warsztatach terapii zajęciowej;
– korzystania z elastycznych form organizacji czasu pracy, w tym telepracy;
– uprawnienia osób ubezpieczonych chorobowo do zasiłku opiekuńczego w przypadku choroby dziecka niepełnosprawnego do 18 roku życia, lub choroby/porodu opiekuna dziecka niepełnosprawnego.

Wprowadzono m.in. jednorazowe świadczenie w wysokości 4 tys. zł dla rodziców (opiekunów), którym urodziło się dziecko z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem. Rodziny te objęte są wsparciem asystenta rodziny.
Budżet programu „Za życiem” na lata 2017–2021 został zaplanowany na poziomie 3,1 mld zł, a w 2018 r. na realizację programu przeznaczone zostało 624,2 mln zł.
Szczegółowe informacje: http://www.niepelnosprawni.gov.pl

Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych

W roku 2019 ze środków Funduszu realizuje się następujące programy:
1) Pakiet programów, których celem jest zapewnienie odpowiednich usług opiekuńczych:
– opieka wytchnieniowa – zapewnienie członkom rodziny (opiekunom) osób niepełnosprawnych alternatywnej formy czasowej opieki nad osobą niepełnosprawną z orzeczonym znacznym stopniem niepełnosprawności lub dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności wymagającym stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji;
– usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych – zapewnienie osobom niepełnosprawnym wsparcia w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, rozszerzenie przez gminy oferty usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności w wieku do 75. roku życia, poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych.
2) Pakiet programów „Mój dom”, których celem jest zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych dla osób niepełnosprawnych poprzez Centra Opiekuńczo-Mieszkalne, które są wsparciem dla dorosłych osób niepełnosprawnych o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, poprzez zapewnienie usług zamieszkiwania w ramach pobytu dziennego lub całodobowego.
Źródłem finansowania Programu są środki ujęte w planie finansowym SFWON na 2019 roku, w kwocie 50 mln zł. Program realizowany będzie w ramach dwóch modułów:

– MODUŁ I - Utworzenie i wyposażenie Centrum;
– MODUŁ II - Funkcjonowanie Centrum.

W przypadku złożenia wniosku w Module I dopuszcza się możliwość złożenia w tym samym roku jednocześnie wniosku w Module II.
Termin realizacji programów: 2019 rok.
Szczegółowe informacje: http://niepelnosprawni.gov.pl/p,161,sfwon
https://www.gov.pl/web/rodzina/solidarnosciowy-fundusz-wsparcia-osob-niepelnosprawnych

Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

Realizator programu: samorząd powiatowy (strona umowy z PFRON) właściwy ze względu na miejsce zamieszkania Wnioskodawcy.
Cel programu – wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.
Kluczowym programem w ramach, którego udzielana jest szeroka pomoc osobom niepełnosprawnym za pośrednictwem samorządów jest program „Aktywny Samorząd”.

Program jest stale modyfikowany i poszerzany o nowe możliwości dofinansowań, które są odpowiedzią na głosy środowiska osób niepełnosprawnych. W lipcu 2019 roku w ramach tego programu przywrócono dofinansowania na zakup wózka inwalidzkiego z napędem elektrycznym w kwocie do 10 tys. zł (działanie to zostało przywrócone po pięciu latach braku dofinansowania).

Od 2019 roku program obejmuje następujące formy wsparcia:

1) Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:
– obszar A – likwidacja bariery transportowej;
– obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie infor ma cyjnym;
– obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się;
– obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.
2) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.
3) Moduł III – realizowany przez PFRON (szkolenie kadr samorządów oraz organizacji pozarządowych z zakresu problematyki niepełnosprawności) w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych (aktualnie nie realizowany).

Cele szczegółowe programu:

1) Przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu, słuchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego.
2) Przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych.
3) Umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowa nie elementów wspierających ich zatrudnienie,
4) Poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji.
5) Wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnospraw nych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorial nego lub organizacji pozarządowych.

Szczegółowe informacje: http://www.pfron.org.pl

Inne programy

„Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023

Cel: dofinansowanie posiłków wydawanych w stołówkach i dowożonych osobom dorosłym, w tym osobom nieopuszczającym domu (np. ze względu na podeszły wiek, czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku.

Beneficjenci: gminy, dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej, osoby starsze, niepełnosprawne.

Forma/wysokość pomocy: program finansowany jest ze środków budżetu państwa oraz środków własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Warunki przyznania pomocy: gminy udzielają wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy, tj.:
– dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej;
– uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej;
– osobom starszym, niepełnosprawnym.

Obecnie kryterium dochodowe uprawniające do skorzystania z Programu wynosi: dla osoby samotnie gospodarującej – 1051,5 zł miesięcznie i 792 zł miesięcznie na osobę w rodzinie.

Termin składania wniosków: od 1 stycznia 2019 roku.

Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/rodzina/posilek-w-szkole-i-w-domu--szczegoly-programu

Skuteczna pomoc społeczna

Cel: poprawa jakości obsługi klienta w jednostkach pomocy społecznej.

Beneficjenci: ośrodki pomocy społecznej, osoby korzystające z usług OPS.

Forma/wysokość pomocy:
– do 450 tys. zł dla gmin do 50 tys. mieszkańców;
– do 900 tys. zł dla gmin powyżej 50 tys. mieszkańców.

Warunki przyznania pomocy: wdrożenie nowego systemu organizacyjnego zgodnego z art. 110a ustawy o pomocy społecznej, oddzielenie procedury przyznawania świadczeń pomocy społecznej od pracy socjalnej w jednostce pomocy społecznej.

Termin realizacji projektów: do grudnia 2023 roku.

Szczegółowe informacje: http://www.efs.mrpips.gov.pl

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Budowa lub modernizacja dróg lokalnych – PROW 2014-2020

Cel: budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych lub wewnętrznych lub odcinków tych dróg.

Beneficjenci: gminy, powiaty, związki powiatów.

Forma/wysokość pomocy: możliwa jest refundacja do 3 mln zł na beneficjenta, wymagany wkład własny co najmniej 36,37%, suma kosztów całkowitych operacji nie może przekroczyć dwukrotności wysokości pomocy na operację ze środków UE.

Termin składania wniosków: ogłoszenie naboru uzależnione będzie od dostępności środków finansowych w danym województwie.

Jednostka przyznająca pomoc: samorząd województwa.

Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/rolnictwo/-program-rozwoju-obszarow--wiejskich-2014-2020-prow-2014-2020

Gospodarka wodno-ściekowa – PROW 2014-2020

Cel: budowa, przebudowa, modernizacja lub wyposażenie oczyszczalni ścieków, stacji uzdatniania wody, systemów kanalizacji sieciowej, pojedynczych systemów oczyszczania ścieków, systemów sieci wodociągowych. Wsparcie przeznaczone jest projektów realizowanych w miejscowościach poza aglomeracjami zdefiniowanymi w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Beneficjenci: gminy, spółki, w których udziały mają wyłącznie jednostki samorządu terytorialnego, związki międzygminne.

Forma/wysokość pomocy: refundacja do 2 mln zł na beneficjenta, wymagany wkład własny co najmniej 36,37%, suma kosztów całkowitych operacji nie może przekroczyć dwukrotności wysokości pomocy na operację ze środków UE.

Termin składania wniosków: ogłoszenie naboru uzależnione będzie od dostępności środków finansowych w danym województwie.

Jednostka przyznająca pomoc: samorząd województwa.

Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/rolnictwo/-program-rozwoju-obszarow--wiejskich-2014-2020-prow-2014-2020

Targowiska – PROW 2014-2020

Cel: budowa lub modernizacja targowisk i obiektów służących promocji lokalnych produktów.
Beneficjenci: gminy, związki międzygminne, powiaty, związki powiatów.
Forma/wysokość pomocy: refundacja do 1 mln zł na beneficjenta, wymagany wkład własny co najmniej 36,37%, suma kosztów całkowitych operacji nie może przekroczyć dwukrotności wysokości pomocy na operację ze środków UE.
Termin składania wniosków: ogłoszenie naboru uzależnione będzie od dostępności środków finansowych w danym województwie.
Jednostka przyznająca pomoc: samorząd województwa.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/rolnictwo/-program-rozwoju-obszarow--wiejskich-2014-2020-prow-2014-2020

Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej – PROW 2014-2020

Cel: różnicowanie działalności na terenach wiejskich w następujących obszarach:
- obszar A: rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach, które prowadzą produkcję trzody chlewnej, na obszarach wyznaczonych w związkuze zwalcza niem choroby afrykańskiego pomoru świń (ASF);
- obszar B: rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.

Beneficjenci: osoby fizyczne.
Forma/wysokość pomocy: premia w wysokości 150 tys. zł w przypadku utworzenia co najmniej 1 miejsca pracy (w tym samozatrudnienie), zwiększana o 50 tys. zł za utworzenie każdego dodatkowego miejsca pracy maksymalnie do 250 tys. zł, wypłacana w 2 ratach.
Termin składania wniosków: 30 sierpnia – 28 września 2019 roku (obszar A), wrzesień/październik 2019 roku (obszar B).
Jednostka przyznająca pomoc: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/rolnictwo/-program-rozwoju-obszarow--wiejskich-2014-2020-prow-2014-2020

Rozwój usług rolniczych – PROW 2014-2020

Cel: uruchomienie nowych lub zmiana technologii oferowanych usług z wykorzystaniem nowych maszyn i urządzeń, ułatwienie dostępu do nowych technologii dla gospodarstw rolnych, zwłaszcza małych.
Beneficjenci: osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych jako mikro lub małe przedsiębiorstwa.
Forma/wysokość pomocy: refundacja do 500 tys. zł., wymagany wkład własny co najmniej 50%.
Termin składania wniosków: wrzesień 2019 roku.
Jednostka przyznająca pomoc: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/rolnictwo/-program-rozwoju-obszarow--wiejskich-2014-2020-prow-2014-2020

Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego – PROW 2014-2020

Cel: odnowienie lub poprawa stanu zabytkowych obiektów budowlanych służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego, zakup obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie z przeznaczeniem na cele publiczne.
Beneficjenci: gminy, instytucje kultury, dla których organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego.
Forma/wysokość pomocy: refundacja do 500 tys. zł na miejscowość, wymagany wkład własny co najmniej 36,37%, suma kosztów całkowitych operacji nie może przekroczyć dwukrotności wysokości pomocy na operację ze środków UE.
Termin składania wniosków: ogłoszenie naboru uzależnione będzie od dostępności środków finansowych w danym województwie.
Jednostka przyznająca pomoc: samorząd województwa.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/rolnictwo/-program-rozwoju-obszarow--wiejskich-2014-2020-prow-2014-2020

Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej – PROW 2014-2020

Cel: budowa, przebudowa lub wyposażenie obiektów budowlanych pełniących funkcje kulturalne, w tym świetlic i domów kultury, kształtowanie przestrzeni publicznej.
Beneficjenci: gminy lub instytucje kultury, dla których organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, w przypadku budowy, przebudowy, modernizacji lub wyposażenia obiektów pełniących funkcje kulturalne; gminy w przypadku kształtowania przestrzeni publicznej.
Forma/wysokość pomocy: refundacja do 500 tys. zł na miejscowość, wymagany wkład własny co najmniej 36,37%, suma kosztów całkowitych operacji nie może przekroczyć dwukrotności wysokości pomocy na operację ze środków UE.
Termin składania wniosków: ogłoszenie naboru uzależnione będzie od dostępności środków finansowych w danym województwie.
Jednostka przyznająca pomoc: samorząd województwa.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/rolnictwo/-program-rozwoju-obszarow--wiejskich-2014-2020-prow-2014-2020

Program LEADER – PROW 2014-2020

Cel: wsparcie rozwoju lokalnego i społeczności lokalnej poprzez:
- wzmocnienie kapitału społecznego, w tym wykorzystanie rozwiązań innowacyjnych i wspieranie udziału społeczności lokalnej w realizacji lokalnej strategii rozwoju (LSR);
- zakładanie działalności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości, z wyłączeniem świad czenia usług rolniczych, dywersyfikację źródeł dochodu, w tym tworzenie i rozwój inku batorów przetwórstwa lokalnego;
- podnoszenie kompetencji w powiązaniu z zakładaniem działalności gospodarczej, rozwój przedsiębiorczości lub dywersyfikację źródeł dochodów, w szczególności olników i osób długotrwale pozostających bez pracy;
- podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska, zmian klimatycznych i innowacji;
- rozwój produktów lokalnych, rozwój rynków zbytu, zachowanie dziedzictwa lokalnego;
- rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej, budowa lub przebudowa publicznych dróg gminnych i powiatowych łączących obiekty użyteczności publicznej, w których świadczone są usługi społeczne, zdrowotnych.

Beneficjenci: osoby fizyczne, gminy, powiaty, kółka rolnicze, organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe i inne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawy przyznają zdolność prawną, koła gospodyń wiejskich.
Forma/wysokość pomocy: refundacja do 300 tys. zł z wyłączeniem operacji z zakresu rozpoczęcia działalności gospodarczej, tworzenia inkubatorów oraz operacji realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych, do 500 tys. zł na utworzenie inkubatora przetwórstwa lokalnego, 50 tys. zł na operację własną, premia do 100 tys. zł na operacje z zakre-

su rozpoczęcia działalności gospodarczej. Całkowita wartość operacji realizowanych poza projektem grantowym wynosi co najmniej 50 tys. zł. Całkowita wartość grantu wynosi nie więcej niż 50 tys. zł.
Termin składania wniosków: cały rok, terminy uzależnione są od lokalnych grup działania (LGD), które ogłaszają nabory.
Jednostka dokonująca wyboru: lokalne grupy działania.
Jednostka przyznająca pomoc: samorząd województwa.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/rolnictwo/-program-rozwoju-obszarow-wiejskich-2014-2020-prow-2014-2020, baza LGD http://ksow.pl/leader-2014-2020.html

Koła gospodyń wiejskich

Cel: umożliwienie szybkiej rejestracji kół gospodyń wiejskich i wsparcie ich działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich oraz kultywowania folkloru i tradycji.
Beneficjenci: koła gospodyń wiejskich (KGW).
Forma/wysokość pomocy: od 3 do 5 tys. zł na działalność statutową koła gospodyń wiejskich, zróżnicowana w zależności od liczby członków. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczony na pomoc finansową dla kół gospodyń wiejskich w 2019 r. wynosi 40 000 000 zł.
Warunki przyznania pomocy: zarejestrowanie KGW w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich, prowadzonym przez ARiMR, złożenie wniosku o pomoc finansową, przeznaczenie pomocy na realizację zadań statutowych KGW.
Termin realizacji programu: trwa proces rejestracji kół gospodyń wiejskich. W 2019 roku wniosek o przyznanie pomocy finansowej może być złożony nie później niż do dnia 31 października.
Jednostka przyznająca pomoc: Minister Inwestycji i Rozwoju za pośrednictwem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
Szczegółowe informacje: https://www.arimr.gov.pl/krajowy-rejestr-kol-gospodyn-wiejskich.html, https://www.kobietygospodarnewyjatkowe.pl
Projekt realizowany we współpracy z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju oraz pełnomocnikiem ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Wsparcie budownictwa mieszkaniowego

Cel: rozwój budownictwa mieszkaniowego.
Beneficjenci: inwestorzy budownictwa mieszkaniowego.
Forma/wysokość pomocy: zwolnienie z opłat za wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej lub leśnej do 437 175 za 1ha gruntów rolnych a w przypadku gruntów leśnych równowartość do 2 tys. m³ ceny drewna.
Warunki przyznania pomocy: inwestycja mieszkaniowa, budynek jednorodzinny – do 500 m², budynek wielorodzinny – do 200 m²/lokal.
Termin realizacji programu: pomoc ciągła.
Jednostka przyznająca pomoc: starosta.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/rolnictwo/procedura-wylaczenia-gruntow-z-produkcji-rolniczej

Wsparcie inwestycji celu publicznego

Cel: realizacja inwestycji o charakterze publicznym.
Beneficjenci: organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego.
Forma/wysokość pomocy: zwolnienie z opłat za wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej lub leśnej do 437 175 za 1ha gruntów rolnych a w przypadku gruntów leśnych równowartość do 2000 m³ ceny drewna.
Warunki przyznania pomocy: inwestycja publiczna lub użyteczności publicznej na obszarze nie przekraczającym 1 ha.
Termin realizacji programu: pomoc ciągła.
Jednostka przyznająca pomoc: samorząd województwa.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/rolnictwo/procedura-wylaczenia-gruntow-z-produkcji-rolniczej

Nieodpłatne przekazanie nieruchomości ZWRSP oraz sprzedaż lokali z zastosowaniem ulgi

Cel: nieodpłatne przekazanie nieruchomości, lokali mieszkalnych i gruntów zabudowanych infrastrukturą techniczną.
Beneficjenci:
- jednostki samorządu terytorialnego;
- spółdzielnie mieszkaniowe utworzone przez nabywców lokali, pochodzących z ZWRSP w celu administrowania budynkami, w których znajdują się te lokale;
- najemcy lokali lub bezrobotni – byli pracownicy państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej.

Wysokość pomocy: do 100% wartości nieruchomości.
Warunki uzyskania pomocy: uchwała rady (gminy, powiatu) lub sejmiku (województwa) upoważniająca organ wykonawczy do nabycia nieruchomości.
Termin realizacji programu: pomoc ciągła.
Jednostka przyznająca pomoc: Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.
Szczegółowe informacje: http://www.kowr.gov.pl/zasob/sprzedaz-i-trwale-rozdysponowanie-nieruchomosci-zasobu

Bezzwrotna pomoc finansowa Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa

Cel: budowa, remont oraz przebudowa budynków i lokali, obiektów infrastruktury technicznej, urządzeń, obiektów i sieci energetycznych, wodnokanalizacyjnych, ciepłowniczych, telekomunikacyjnych oraz innego majątku przekazanego przez KOWR.
Beneficjenci: gminy, spółdzielnie mieszkaniowe.
Forma/wysokość pomocy: do 100% kosztów przedsięwzięcia.
Termin realizacji programu: pomoc ciągła, do wysokości kwoty wynikającej z planu finansowego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.
Jednostka przyznająca pomoc: Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.
Szczegółowe informacje: http://www.bip.kowr.gov.pl/informacje-publiczne/zarzadzenia-dyrektora-generalnego/zarzadzenie
Cel: prowadzenie działalności wydawniczej, badań naukowych, szkoleń, konferencji, seminariów i konkursów w zakresie zadań KOWR lub przedsięwzięcia edukacyjne, kulturalne i turystyczne realizowane na obszarach wiejskich.
Beneficjenci: jednostki samorządu terytorialnego, państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, fundacje, stowarzyszenia, zrzeszenia, związki zawodowe, związki pracowników, organizacje społeczno-zawodowe rolników, kościoły i związki wyznaniowe, szkoły wyższe i jednostki badawcze.
Forma/wysokość pomocy: do 80% kosztów przedsięwzięcia.
Termin realizacji programu: pomoc ciągła, do wysokości kwoty wynikającej z planu finansowego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.
Jednostka przyznająca pomoc: Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.
Szczegółowe informacje: http://www.bip.kowr.gov.pl/informacje-publiczne/zarzadzenia-dyrektora-generalnego/zarzadzenie

Program dla szkół

Cel: trwała zmiana nawyków żywieniowych dzieci poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych w ich codziennej diecie, upowszechnianie zdrowej, zbilansowanej diety i wzrost świadomości społecznej w tym zakresie wśród dzieci i rodziców.
Beneficjenci: szkoły podstawowe, uczniowie klas I-V.
Forma/wysokość pomocy: łączny budżet programu w roku szkolnym 2018/2019 to ok. 228,970 mln zł.
Termin realizacji programu: rok szkolny 2018/2019.
Jednostka przyznająca pomoc: Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.
Szczegółowe informacje: www.kowr.gov.pl i stronie internetowej Programu dla szkół http://programdlaszkol.org

Działania na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców wsi

Zdrowa Polska Żywność

W ramach Planu dla wsi oraz Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju realizowanych jest szereg przedsięwzięć promujących zdrową żywność i służących:

- wsparciu rynku żywności wysokiej jakości poprzez rozwój logistyki, platform sprzedażowych sprzedaży przez Internet itp.;
- wzmocnieniu roli producentów żywności w łańcuchu „od pola do konsumenta";
- wsparciu działań promujących produkty polskiego rolnictwa;
- wsparciu dla rolnictwa ekologicznego promującego gospodarstwa ekologiczne produkujące na rynek;
- wprowadzeniu oznaczeń produktów żywnościowych niezawierających GMO oraz zapewnienia skutecznego systemu kontroli w tym zakresie.

Gospodarstwa opiekuńcze w rozwoju obszarów wiejskich wobec wyzwań demograficznych GROWID

Projekt realizowany jest przez konsorcjum w składzie: MRiRW, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, i dofinansowany z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych „Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków" GOSPOSTRATEG. Realizacja projektu rozpoczęła się 1 stycznia 2019 roku, zakończenie planowane jest 31 grudnia 2021 roku. Głównym celem jest opracowanie modelu (wzorca) gospodarstwa opiekuńczego oraz przygotowanie systemu jego wdrażania w postaci strategii rozwoju gospodarstw opiekuńczych. W pierwszym etapie zrealizowane zostaną zadania badawcze, których wyniki staną się podstawą modelu gospodarstwa opiekuńczego. Na drugi etap składają się prace związane z przygotowaniem do wdrożenia wspomnianego modelu.
Powstawanie gospodarstw opiekuńczych będzie sprzyjać podnoszeniu jakości życia na obszarach wiejskich, nie tylko dla osób wymagających bezpośredniego wsparcia, ale także dla opiekunów osób niesamodzielnych, które nierzadko muszą zrezygnować z tego powodu z kariery zawodowej. Urzeczywistnienie w praktyce idei rolnictwa społecznego będzie też sprzyjać zwiększaniu roli, jaką odgrywają rolnicy w swoich społecznościach lokalnych oraz kształtowaniu pozytywnego wizerunku całego sektora rolniczego w Polsce.

Kształtowanie ustroju rolnego

Obrót nieruchomościami rolnymi w Polsce reguluje szereg przepisów, w tym ustawa z dnia 11 kwietnia 2003 roku o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1362), zwana dalej „ustawą". Jej przepisy mają zastosowanie do „nieruchomości rolnej" w rozumieniu Kodeksu cywilnego z wyłączeniem nieruchomości położonych na obszarach przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego w całości na cele inne niż rolne.
Niewątpliwym ułatwieniem dla osób mieszkających lub planujących zamieszkać na wsi są regulacje, wedle których przepisów ustawy nie stosuje się m.in. do nieruchomości o powierzchni mniejszej niż 0,3 ha oraz tzw. siedlisk o pow. do 0,5 ha.
Celem ustawy jest zapewnienie rolnikom warsztatu i miejsca pracy. Ziemia rolna powinna służyć produkcji rolnej prowadzonej przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach. Stąd też art. 2a ust. 1 ustawy wskazuje, że nabywcą nieruchomości rolnej może być co do zasady rolnik indywidualny. Określenie, kto jest rolnikiem indywidualnym zawiera art. 6 ust. 1 ustawy. Nabycie nieruchomości rolnych przez osoby niespełniające wymogów rolnika indywidualnego oraz podmioty, a także w sytuacjach niewymienionych w art. 2a ust. 3 jest możliwe wyłącznie po uzyskaniu zgody Dyrektora Generalnego KOWR. Zgoda taka nie jest w szczególności potrzebna w przypadku nabycia nieruchomości rolnej o powierzchni mniejszej niż 1 ha. W przypadku zbycia nieruchomości rolnej innemu podmiotowi niż rolnik indywidualny Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa może przysługiwać prawo pierwokupu lub prawo nabycia tej nieruchomości.
Szczegółowe informacje: http://www.kowr.gov.pl/ukur

Spółdzielnie energetyczne

Cel: lokalne wykorzystanie dostępnych odnawialnych zasobów energetycznych dla poprawy warunków życia na terenach wiejskich oraz rozwoju nowych działalności.
Beneficjenci: wszyscy odbiorcy energii na obszarach gmin wiejskich i miejsko-wiejskich tworzący spółdzielnię w rozumieniu ustawy – Prawo spółdzielcze lub ustawy o spółdzielniach rolników.
Forma/wysokość pomocy: zwolnienie z części kosztów dystrybucji energii elektrycznej wytwarzanej i zużywanej przez wszystkich członków danej spółdzielni oraz innych opłat związanych z wsparciem odnawialnych źródeł energii, rynku mocy, kogeneracji, efektywności energetycznej, a także uproszczenie zasad obrotu energią. Preferencje będą obowiązywać przez cały okres funkcjonowania danej spółdzielni energetycznej.
Warunki przyznania pomocy: łączne spełnienie przez spółdzielnię następujących warunków:

- prowadzenie działalności na obszarze gminy wiejskiej lub miejsko-wiejskiej lub na obszarze nie więcej niż 3 tego rodzaju gmin bezpośrednio sąsiadujących ze sobą;
- liczba członków mniejsza niż 1000;
- w przypadku gdy przedmiotem działalności spółdzielni jest wytwarzanie energii elektrycznej, łączna moc zainstalowana wszystkich instalacji odnawialnego źródła energii powinna umożliwiać pokrycie w ciągu roku nie mniej niż 70% potrzeb własnych spółdzielni energetycznych i jej członków, nie może przekraczać 10 MW;
- w przypadku gdy przedmiotem działalności spółdzi jest wytwarzanie ciepła, łączna moc osiągalna cieplna nie może przekraczać 30 MW;
- w przypadku biogazu roczna wydajność wszystkich instalacji nie może przekraczać 40 mln m3.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw, spółdzielnia energetyczna będzie mogła podjąć działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, lub biogazu, lub ciepła, w instalacjach odnawialnego źródła energii stanowiących własność spółdzielni energetycznej lub jej członków, po zamieszczeniu jej danych w wykazie spółdzielni energetycznych prowadzonym przez Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.
Termin składania wniosków: od 29 sierpnia 2019 roku.
Szczegółowe informacje: http://www.kowr.gov.pl/odnawialne-zrodla-energii/spoldzielnie-energetyczne

EtnoPolska 2019

Cel: tworzenie warunków dla wzmacniania tożsamości kulturowej i uczestnictwa w kulturze na poziomie lokalnym i regionalnym. W ramach programu dofinansowane będą przedsięwzięcia popularyzujące dziedzictwo kulturowe, szczególnie w miejscowościach liczących nie więcej niż 50 tys. mieszkańców.
Beneficjenci: samorządowe instytucje kultury (z wyłączeniem instytucji współprowadzonych wpisanych w rejestrze instytucji kultury, dla których organizatorem jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz instytucji współprowadzonych wpisanych w rejestrze organizatorów samorządowych), organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne, podmioty prowadzące działalność gospodarczą.
Forma/wysokość pomocy: na poszczególne projekty od 10 do 150 tys. zł.
Warunki przyznania pomocy: szczegółowe warunki określa regulamin programu. Poza uzyskaniem odpowiednio wysokiej oceny merytorycznej zadania, wnioskodawca musi zapewnić finansowy wkład własny – dofinansowanie może wynosić do 95% budżetu zadania. W programie przewidziano preferencje dla działań realizowanych w miejscowościach poniżej 50 tys. mieszkańców. Realizacja poszczególnych zadań musi odbywać się na terenie RP w 2019 roku.
W ramach programu dofinansowanie udzielane jest na:

- działania popularyzujące żywe i zanikające zjawiska kultury ludowej, takie jak wystawy, konkursy, przeglądy, festiwale, koncerty, widowiska muzyczne, spektakle teatralne;
- inicjatywy edukacyjno-animacyjne wspomagające lokalne społeczności w działaniach twórczych oraz w działaniach na rzecz zachowania, przekazu i kontynuacji tradycji regionalnych, takie jak warsztaty, kursy, szkolenia, konferencje, w tym dokumentacja unikalnych zjawisk kultury ludowej;
- działania interdyscyplinarne;
- renowację i zakup strojów ludowych oraz rekwizytów obrzędowych dla zespołów regionalnych kultywujących i popularyzujących lokalne tradycje w dziedzinie folkloru: muzyki, tańca, śpiewu i obrzędowości.

Przykładowe projekty realizowane w roku 2019:

Przegląd Folkloru Sądecczyzny (wykonawca: Stowarzyszenie Sportowo-Kulturalne Michalczowa w Michalczowej, wysokość dotacji: 43 tys. zł) Na Sądecczyźnie działa kilkadziesiąt zespołów regionalnych kultywujących tradycje w zakresie tańca i stroju ludowego. „Przegląd Folkloru Sądecczyzny" jest kontynuacją zadań realizowanych przez Stowarzyszenie Sportowo-Kulturalne „Michalczowa" w latach poprzednich, poszerzoną o część warsztatową. Oferuje jedyną w powiecie nowosądeckim możliwość prezentacji dorobku i jego oceny przez ekspercką komisję,. Umożliwia też integrację międzypokoleniową, wymianę doświadczeń między różnymi grupami oraz poznanie i zrozumienie róznic międzykulturowych. W ramach projektu prowadzone są także działania wydawnicze i promocja medialna.

Skarby z wełny, skóry i lnu - strój górali istebniańskich (wykonawca: Gminny Ośrodek Kultury, Promocji, Informacji Turystycznej i Biblioteka Publiczna w Istebnej, wysokość dotacji: 14 tys. zł) Zadanie zakłada podjęcie szeregu działań propagujących strój górali trójwsi beskidzkiej - Istebnej, Jaworzynki i Koniakowa. Strój stanowi wielkie bogactwo i spuściznę po wołoskich przodkach, a dziś w szczególny sposób trzeba zadbać o to by był poprawnie noszony przez mieszkańców Trójwsi. W ramach zadania zostanie przygotowana wystawa 10 plansz ze zdjęciami i opisami właściwego stroju góralskiego męskiego i damskiego. Zostaną przeprowadzone kursy czepienio czyli zakładania chust na głowę mężatek. Zostaną uszyte stroje wzorcowe prezentowane na manekinach na wystawie Twórczości Ludowej. Zostanie też zorganizowana konferencja „Skarby z wełny, skóry i lnu - strój górali istebniańskich" połączona z wystawą i prelekcjami 3 etnografów. Ponadto zostanie wydany folder o tym samym tytule stanowiący „niezbędnik" informujący o tym, jak właściwie ubierać strój. Nagrany zostanie także film instruktażowy prezentujący sztukę „łoblykania" stroju - m. in. wiązania notkóńczy.

EtnoPodlasie - spotkania wokół muzyki tradycyjnej cz. II (wykonawca: Stowarzyszenie Dziedzictwo Podlasia, wysokość dotacji: 35 tys. zł) Zadanie to kontynuacja zeszłorocznego projektu „EtnoPodlasie" skierowane do mieszkańców 3 gmin, ma na celu wzmocnienie lokalnej tożsamości kulturowej poprzez uczestnictwo w kulturze oraz współtworzenie wydarzeń kulturalnych w oparciu o elementy niematerialnego dziedzictwa - folklor, gwarę. Podczas badań terenowych zostaną nagrane (od najstarszych mieszkańców) pieśni, melodie taneczne i opowieści o dawnych wiejskich zwyczajach. Na ich podstawie zostaną przygotowane scenariusze zajęć i przeprowadzone zajęcia muzyczne dla dzieci i młodzieży oraz potańcówki, podczas których zabrzmią odtworzone lokalne melodie taneczne, zaprezentują się wiejskie zespoły ludowe. Odbędą się warsztaty śpiewu oraz konkurs śpiewaczy, w jury którego zasiądą wiejskie wykonawczynie, połączony z potańcówką i koncertem.
Realizacja w latach przyszłych: Planowana jest realizacja programu w kolejnych latach.
Szczegółowe informacje: https://nck.pl

Dom Kultury + Inicjatywy Lokalne 2019

Cel: zwiększenie zaangażowania domów kultury, ośrodków kultury oraz centrów kultury i sztuki w życie społeczności lokalnych poprzez odkrywanie i wspieranie oddolnych inicjatyw kulturotwórczych, realizowanych przez mieszkańców gmin miejskich, miejsko-wiejskich i wiejskich. Program skierowany jest do domów kultury, które gotowe są prowadzić nowatorskie działania animacyjne projektowane w oparciu o przeprowadzoną wcześniej diagnozę i poddane ewaluacji, a ukierunkowane na bezpośrednią i bliską współpracę z przedstawicielami społeczności lokalnej.
Beneficjenci: domy kultury, ośrodki kultury oraz centra kultury i sztuki posiadające status samorządowej instytucji kultury – z wyjątkiem instytucji współprowadzonych przez ministra i jednostki samorządu terytorialnego, biblioteki posiadające status samorządowej instytucji kultury, w skład których wchodzą domy kultury, ośrodki kultury lub centra kultury i sztuki.
Forma/wysokość pomocy: na poszczególne projekty do 30 tys. zł.
Warunki przyznania pomocy: szczegółowe warunki określa regulamin programu. W ramach programu można ubiegać się o dofinansowanie realizacji zadania składającego się z dwóch części. Pierwsza część zadania obejmuje: przeprowadzenie diagnozy identyfikującej zasoby i samodzielne inicjatywy mieszkańców w danej społeczności lokalnej, następnie opracowanie i udostępnienie do wiadomości publicznej zasad wyboru inicjatyw, zgodnie z zasadą przejrzystości i równego traktowania podmiotów je zgłaszających; dokonanie wyboru od 3 do 7 różnorodnych inicjatyw wraz z uzasadnieniem wyboru podanym do publicznej wiadomości oraz stworzenie wraz z autorami wybranych inicjatyw planu ich wspólnej realizacji. Druga część zadania obejmuje: realizację wspólnie z autorami od 3 do 7 inicjatyw w oparciu o przedłożony uprzednio do NCK plan ich realizacji, dokonanie ewaluacji zadania uwzględniającej wszystkie przeprowadzone w ramach zadania inicjatywy.
Wnioskodawca musi zapewnić finansowy wkład własny. Realizacja poszczególnych zadań musi odbywać się na terenie RP w 2019 roku.
Nabór do programu: Nabór do programu trwał do 1 kwietnia 2019 roku i był prowadzony

w systemie EBOI.
Realizacja w latach przyszłych: Planowana jest realizacja programu w kolejnych latach.
Szczegółowe informacje: https://nck.pl.

Dyskusyjne Kluby Książki 2019

Cel: promocja czytelnictwa; ożywienie i integracja środowisk skupionych wokół bibliotek publicznych; zachęcenie nowych użytkowników do korzystania z bibliotek publicznych; inspirowanie bibliotekarzy do kreowania mody na czytanie (m.in. poprzez włączanie klubowiczów w ogólnopolskie kampanie proczytelnicze, takie jak Narodowe Czytanie bądź obchody literackich jubileuszy); popularyzacja idei DKK w środowiskach do tej pory niezaangażowanych w ruch.
Beneficjenci: samorządowe instytucje kultury – wojewódzkie biblioteki publiczne, dla których organizatorem jest samorząd województwa; poprzez biblioteki wojewódzkie finansowane są same kluby, które działają przy bibliotekach publicznych wszystkich stopni (od wojewódzkiego do gminnego), mogą także działać przy innych instytucjach (np. bibliotekach szkolnych, domach kultury, bibliotekach parafialnych itp.) we współpracy z biblioteką publiczną.
Forma/wysokość pomocy: łącznie 2 mln zł, od ok. 50 do 190 tys. zł na województwo.
Warunki przyznania pomocy: dofinansowania są udzielane w kwocie wnioskowanej, która wynika z liczby klubów w danym województwie. Wnioskowana kwota dofinansowania nie może być wyższa niż kwota wynikająca z zastosowania następującego algorytmu: liczba klubów w województwie według stanu na 31 grudnia 2018 roku x 1.1 (zwiększenie liczby klubów o 10%) × 1200 zł (szacowany koszt działalności klubu w 2019 roku). W ramach tej kwoty mieści się wynagrodzenie dla koordynatorów wojewódzkich i innych osób pracujących przy programie.
Nabór do programu: Nabór do programu trwał do 9 marca 2019 roku.
Realizacja: W połowie 2019 roku było ich łącznie 1758, w tym 557 klubów działających w gminach wiejskich i 449 w gminach miejsko-wiejskich.. W ramach swojej aktywności kluby biorą udział w wydarzeniach artystycznych i akcjach promocyjnych, np. w MDKK Bystra Podhalańska zorganizowano wieczór spotkań międzypokoleniowych, podczas którego mali klubowicze czytali razem z seniorami, DKK Kandyty włączył się w obchody Dnia Czytania Tolkiena, członkowie DKK Werynia czytali bajki dzieciom z lokalnego przedszkola, członkowie DKK Sterławki Wielkie wybrali się wspólnie do Opery Podlaskiej, klubowicze DKK Bolszewo wzięli udział w warsztatach literackich w Jastrzębiej Górze.
Realizacja w latach przyszłych: Liczba klubów stale rośnie, w związku z czym planowane jest kontynuowanie zadania w kolejnych latach.
Szczegółowe informacje: https://instytutksiazki.pl/kluby-ksiazki,6,program-dotacyjny-dla--dkk,11.html

Kraszewski. Komputery dla bibliotek 2019

Cel: zapewnienie zrównoważonego dostępu do technologii teleinformatycznych i wyrównanie szans mieszkańców miejscowości w gminach o najniższych dochodach podatkowych na jednego mieszkańca poprzez wyposażenie bibliotek w tych gminach w nowoczesny sprzęt komputerowy.
Beneficjenci: samorządowe instytucje kultury będące samodzielnymi bibliotekami publicznymi oraz samorządowe instytucje kultury, w skład których wchodzą wyodrębnione organizacyjnie biblioteki, dla których organizatorem jest gmina wiejska, gmina wiejsko-miejska lub gmina miejska. (Wnioskodawcy, którzy otrzymali dofinansowania w ramach programu „Kraszewski. Komputery dla bibliotek" w 2016 r. i w 2017 r. oraz w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa Priorytet 2 „Infrastruktura Bibliotek 2016–2020", wyłączeni są z dofinansowania).
Forma/wysokość pomocy: na poszczególne projekty – dofinansowanie na zakup komputerów, oprogramowania i komputerowych urządzeń peryferyjnych w jednostkowej cenie nabycia do 10 tys. zł. Łączny budżet programu wynosi 2,5 mln zł.
Warunki przyznania pomocy: wnioskodawca otrzyma kwotę dofinansowania, o którą wnioskuje, przy czym wymagany wkład własny wnioskodawcy wynosi co najmniej 15% całkowitego budżetu zadania. W przypadku, gdy wnioskowana kwota dofinansowania nie będzie mogła być przyznana z powodu braku środków w budżecie programu, zadanie nie zostanie zakwalifikowane do dofinansowania. W poprzedniej edycji programu, w roku 2017, przyznano dofinansowania 133 wnioskom, na kwoty od 10 tys. zł do 30 tys. zł.
Termin składania wniosków: 31 lipca 2019 roku,
Realizacja: W ramach ostatniej edycji, realizowanej w roku 2017, dotacje na zakup sprzętu komputerowego uzyskały m.in. następujące biblioteki: Gminna Biblioteka Publiczna w Rusinowie, Gminna Biblioteka Publiczna w Klwowie, Gminna Biblioteka Publiczna w Czarnym Dunajcu, Gminne Centrum Biblioteki i Kultury w Iwaniskach i Gminna Biblioteka Publiczna w Starych Kobiałkach. Do bibliotek w gminach wiejskich i wiejsko-miejskich trafiło wówczas 133 dotacje na łączną kwotę 2,5 mln zł.
Realizacja w latach przyszłych: Planowane jest kontynuowanie zadania w kolejnych latach.
Szczegółowe informacje: https://instytutksiazki.pl/biblioteki,5,kraszewski-komputery-dla--bibliotek,2.html

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

Cel: finansowe wsparcie modernizacji, budowy lub przebudowy placówek bibliotecznych w mniejszych miejscowościach oraz bieżące uzupełnianie zbiorów bibliotek publicznych i szkolnych o nowości wydawnicze ze szczególnym uwzględnieniem literatury dla dzieci i młodzieży.
Program zakłada trzy priorytety:
Priorytet 1: Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych - został stworzony z myślą o wzmocnieniu aktywności czytelniczej w bibliotekach publicznych poprzez kreowanie wzrostu liczby wypożyczanych publikacji oraz wzrostu liczby czytelników bibliotek publicznych. W latach 2016-2018 zakupiono 10 mln nowości wydawniczych, które rokrocznie trafiły do ponad 2500 bibliotek publicznych.
Priorytet 2: Infrastruktura bibliotek 2016–2020: wsparcie finansowe remontu, przebudowy, rozbudowy i budowy oraz wyposażenia budynków bibliotek (z wyłączeniem miast powyżej 50 000 mieszkańców) - został stworzony z myślą o wzmocnieniu, a także przekształceniu i rozwoju funkcji, jakie w życiu społeczności lokalnych pełnią biblioteki publiczne w gminach wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miejskichdo 50 tys. mieszkańców. Realizowany jest on poprzez wsparcie finansowe remontu,przebudowy, rozbudowy i budowy oraz wyposażenia budynków bibliotek (z wyłączeniem miast powyżej 50 tys. mieszkańców) oraz bibliotek publicznych wchodzących w skład innych instytucji kultury, dla których organem założycielskim jest gmina.
Priorytet 3: Rozwijanie zainteresowań uczniów przez promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych (za Priorytet 3 odpowiedzialne jest Ministerstwo Edukacji Narodowej).
Beneficjenci:
Priorytet 1: biblioteki publiczne, zorganizowane w formie samorządowej instytucji kultury (wpisane do rejestru instytucji kultury) oraz inne samorządowe instytucje kultury posiadające w strukturze biblioteki publiczne (wpisane do rejestru instytucji kultury).
Priorytet 2: samorządowe instytucje kultury – gminne biblioteki publiczne będące samodzielnymi instytucjami kultury oraz gminne instytucje kultury, w skład których wchodzą

biblioteki publiczne, dla których organem założycielskim jest odpowiednio: gmina wiejska i gmina miejsko-wiejska bez ograniczenia liczby mieszkańców oraz gmina miejska do 50 tys. mieszkańców.
Forma/wysokość pomocy:
Priorytet 1: minimalna wysokość dotacji 1,5 tys. zł
Priorytet 2: minimalna kwota dofinansowania dla budowy nowego obiektu, remontu, rozbudowy i przebudowy istniejącego obiektu oraz wyposażenia obiektu – 50 tys. zł; maksymalna kwota dofinansowania – 2 mln zł.
Warunki przyznania pomocy:
Priorytet 1: wkład własny określony zgodnie z regulaminem priorytetu, na podstawie Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, zależnie od grupy zamożności jednostki samorządu terytorialnego, będącej organizatorem biblioteki.
Priorytet 2: dofinasowanie przekazywane w ramach pomocy finansowej z budżetu państwa w maksymalnej wysokości 75% kosztów zadania; biblioteka publiczna oraz biblioteka publiczna wchodząca w skład innej instytucji kultury, dla której założycielem jest gmina-wnioskodawca, zobowiązana jest do zapewnienia środków własnych na realizację zadania w wysokości co najmniej 25% wszystkich kosztów, które łącznie z dotacją z Priorytetu 2: Infrastruktura Bibliotek 2016–2020 stanowić będą 100% kosztów zadania.
Realizacja: W latach 2016-2018 zmodernizowano, wyremontowano oraz wyposażono 109 obiektów bibliotecznych. W latach następnych planowane są kolejne otwarcia bibliotek.
Budżet priorytetu przeznaczony na lata 2019-2020 po V naborze wniosków został rozdysponowany.
Realizacja w latach przyszłych: Realizacja NPRCz kończy się w roku 2020 roku, dlatego MKiDN rozpoczęło pracę nad kolejną edycja Programu, która będzie obejmowała najprawdopodobniej lata 2021-2025(26).
Szczegółowe informacje: Priorytet 1: https://www.bn.org.pl
Priorytet 2: https://instytutksiazki.pl

Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Cel: Celem Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego jest finansowe wsparcie zadań z zakresu twórczości artystycznej i edukacji kulturalnej, literatury i promocji czytelnictwa, dziedzictwa kulturowego oraz programy infrastrukturalne i inne. W ramach ww. programów finansowane są również projekty skierowane do mieszkańców obszarów wiejskich takich jak np. program „Kultura ludowa i tradycyjna". Strategicznym celem tego programu jest wspieranie zjawisk związanych z kulturami tradycyjnymi funkcjonującymi na poziomie lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim (oraz narodowym), które występują zarówno na obszarach wiejskich, jak i miejskich. Dodatkowo w ramach Programu „Infrastruktura kultury" istnieje również możliwość dofinansowania zakupu instrumentów muzycznych np. dla orkiestr dętych Ochotniczych Straży Pożarnych a w programie „Kultura Dostępna" wspierania zadań służących ułatwieniu dostępu do kultury, skierowanych do szerokiego grona odbiorców i sprzyjających integracji społecznej, w tym na obszarach wiejskich.
Beneficjenci: samorządowe instytucje kultury (z wyłączeniem instytucji współprowadzonych przez ministra i jednostki samorządu terytorialnego), organizacje pozarządowe (w tym: koła gospodyń wiejskich i ochotnicze straże pożarne), kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne, podmioty prowadzące działalność gospodarczą.
Forma/wysokość pomocy: Pomoc finansowa przyznawana jest w formie dotacji celowych. Wysokość dofinansowana uzależniona jest od regulaminu programu. W przypadku programu „Kultura ludowa i tradycyjna" dofinansowanie może być przyznane już od 12 tys. zł (w przypadku zadania pn.: „Mistrz tradycji") do 300 tys. zł (w przypadku zadań badawczo-dokumentacyjnych, edukacyjnych i popularyzatorskich).
Warunki przyznania pomocy: szczegółowe warunki określa regulamin programów.
Realizacja: W 2019 roku dofinansowanie w ramach programów otrzymały np. Towarzystwo Kultury Teatralnej na zadanie pn.: „Sejmiki Wiejskich Zespołów Teatralnych 2019" (215 tys. zł na lata 2019-2021), Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich w Wielichowie na zadanie pn.: „Wielichowska kuźnia doznań artystycznych" (20 tys. zł) czy Ochotnicza Straż Pożarna w Krasocinie na projekt pn. „Aktywacja edukacji Orkiestrowej II" (30 tys. zł).
Nabór do programu: W bieżącym roku nabór do programów został zakończony.
Realizacja w latach przyszłych: Planowana jest realizacja Programów MKiDN w latach przyszłych. Programy MKiDN na 2020 roku zostaną ogłoszone we wrześniu-październiku 2019 roku.
Szczegółowe informacje: http://www.mkidn.gov.pl/pages/strona-glowna/finansowanie-i--mecenat/programy-ministra/programy-mkidn-2019.php

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Stypendium ministra właściwego ds. oświaty i wychowania

Cel: wsparcie uczniów z wybitnymi osiągnięciami edukacyjnymi.
Beneficjenci: uczniowie szkół publicznych i niepublicznych dla młodzieży, publicznych i niepublicznych branżowych szkół II stopnia oraz szkół policealnych.
Forma/wysokość pomocy: 3 tys. zł.
Warunki przyznania pomocy: uzyskanie w danym roku szkolnym przez ucznia wybitnych osiągnięć edukacyjnych, w szczególności:
– tytułu laureata międzynarodowej olimpiady;
– tytułu laureata i finalisty olimpiady przedmiotowej o zasięgu ogólnopolskim lub turnieju;
– tytułu laureata konkursu na pracę naukową, organizowanego przez instytucję naukową lub stowarzyszenie naukowe;
– uczniowie szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej, którzy uzyskali najwyższe wyniki w nauce według indywidualnego programu lub toku nauki;
– uczniowie, którzy uzyskali wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym na szczeblu krajowym lub międzynarodowym.
Terminy składania wniosków:
– dyrektor szkoły do kuratora oświaty do końca zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów najwyższych klas, do 10 lipca danego roku szkolnego - w przypadku uczniów pozostałych klas;
– kuratorzy do Ministra Edukacji Narodowej do 30 lipca każdego roku.
Jednostka przyznająca pomoc: Minister Edukacji Narodowej
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/edukacja/stypendia

Stypendium Prezesa Rady Ministrów

Beneficjenci: uczeń szkoły kształcącej w formie dziennej, która umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości. Forma/wysokość pomocy: 2 580 zł.
Warunki przyznania pomocy: stypendium przyznaje się uczniowi, który otrzymał promocję z wyróżnieniem, uzyskując przy tym najwyższą w danej szkole średnią ocen lub wykazuje szczególne uzdolnienia w co najmniej jednej dziedzinie wiedzy, uzyskując w niej najwyższe wyniki, a w pozostałych dziedzinach wiedzy wyniki co najmniej dobre.
Terminy składania wniosków:
– dyrektor szkoły do kuratora oświaty do 10 lipca danego roku szkolnego;

– kurator oświaty sporządza zbiorczą listę zatwierdzonych kandydatów do stypendium i przedstawia za pośrednictwem MEN Prezesowi Rady Ministrów do 31 lipca danego roku szkolnego.

Jednostka przyznająca pomoc: Prezes Rady Ministrów.

Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/edukacja/stypendia

Stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe

Beneficjenci: uczniowie szkół ponadpodstawowych, dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych, podstawowych (z wyłączeniem uczniów klas I-III szkoły podstawowej oraz uczniów klasy IV szkoły podstawowej do czasu ukończenia pierwszego okresu nauki w przypadku stypendium za wyniki w nauce oraz z wyłączeniem uczniów klas I-III szkoły podstawowej w przypadku stypendium za osiągnięcia sportowe).

Forma/wysokość pomocy: wysokość stypendium ustala dyrektor szkoły.

Warunki przyznania pomocy: stypendium przyznaje się uczniowi, który uzyskał wysoką średnią ocen oraz co najmniej dobrą ocenę zachowania, lub uczniowi, który uzyskał wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym na szczeblu co najmniej międzyszkolnym. Warunek uzyskania co najmniej dobrej oceny zachowania, nie dotyczy słuchaczy branżowych szkół II stopnia, szkół policealnych oraz szkół dla dorosłych.

Terminy realizacji programu: w pierwszym i drugim okresie (semestrze) roku szkolnego.

Jednostka przyznająca pomoc: szkoła w porozumieniu z organem prowadzącym.

Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/edukacja/stypendia

Aktywna tablica

Cel: wyposażenie szkół podstawowych i ponadpodstawowych w tablice interaktywne, projektory, głośniki oraz interaktywne monitory dotykowe.

Beneficjenci: szkoły podstawowe, publiczne i niepubliczne z uprawnieniami szkół publicznych i szkoły artystyczne; szkoły i zespoły szkół oraz szkolne punkty konsultacyjne przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej działające w ramach Ośrodka Rozwoju Edukacji Polskiej za Granicą; publiczne szkoły podstawowe w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości.

Forma/wysokość pomocy: program finansowany jest w 80% ze środków budżetu państwa i w 20% z wkładu własnego organów prowadzących szkołę; maksymalne wsparcie wynosi 14 000 zł, w tym organ prowadzący szkołę (z wyjątkiem szkół prowadzonych przez ministrów) będzie miał obowiązek wnieść wkład własny w kwocie 3,5 tys. zł.

Warunki przyznania pomocy: dostęp do Internetu na poziomie co najmniej 30 Mb/s

Terminy składania wniosków: w 2019 roku środki finansowe zostały przekazane do 30 czerwca). Od roku 2020 planowana jest kolejna edycja programu, którym zostaną objęte również szkoły ponadpodstawowe, w tym prowadzone przez ministrów.

Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/edukacja/aktywna-tablica

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa (Priorytet 3)

Beneficjenci: organy prowadzące szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, z wyłączeniem przedszkoli i szkół policealnych kształcących w formie zaocznej; szkoły artystyczne i biblioteki pedagogiczne.

Forma/wysokość pomocy: na zakup książek do bibliotek szkolnych i bibliotek pedagogicznych z budżetu państwa przeznaczono 150 mln zł; wkład własny w wysokości 20% zapewnia organ prowadzący szkołę lub bibliotekę pedagogiczną.

Warunki przyznania pomocy: uzyskanie pozytywnej oceny wniosku przez powołane przez wojewodę zespoły, które przy ocenie uwzględniają:

– stan wyposażenia bibliotek szkolnych, bibliotek szkół za granicą lub bibliotek pedagogicznych;
– zgodność z celami programu planowanych przez szkoły, szkoły za granicą lub biblioteki pedagogiczne działań, które promują i wspierają rozwój czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży;
– zakres planowanych przez szkoły lub biblioteki pedagogiczne działań w obszarze współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym z biblioteką publiczną, a w przypadku szkół za granicą – zakres planowanych przez te szkoły działań w obszarze współpracy ze środowiskiem lokalnym.

Termin realizacji programu: lata 2016-2020.

Termin składania wniosków: szkoły i biblioteki pedagogiczne składają wnioski do organów prowadzących do 31 października roku poprzedzającego przyznanie wsparcia finansowego; organy prowadzące szkoły lub biblioteki pedagogiczne składają wnioski do wojewodów do 20 listopada roku poprzedzającego przyznanie wsparcia finansowego; pozytywnie ocenione wnioski do dnia 15 grudnia roku poprzedzającego otrzymują od wojewodów przyznane wsparcie finansowe.

Jednostka przyznająca pomoc: wojewodowie.

Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/edukacja/narodowy-program-rozwoju-czytelnictwa

Posiłek w szkole i w domu

Cel: wsparcie organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu dzieciom i młodzieży odpowiednich posiłków oraz miejscach ich spożywania, doposażenie i poprawa standardu funkcjonujących stołówek szkolnych.

Beneficjenci: organy prowadzące publiczne szkoły podstawowe, w tym szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej.

Forma/wysokość pomocy: 80 tys. zł na doposażenie i poprawę standardu funkcjonujących stołówek szkolnych (własnej kuchni i jadalni) oraz doposażenie stołówek szkolnych, które obecnie nie funkcjonują; 25 tys. zł na adaptację, poprawę standardu i wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków (jadalni).

Program zakłada wkład finansowy lub rzeczowy organów prowadzących szkoły w wysokości 20% środków dotowanego do realizacji zadania.

Warunki przyznania pomocy: jedno z kryteriów punktacji przewiduje premiowanie małych szkół (do 70 uczniów), które najczęściej zlokalizowane są na terenach wiejskich; przy ocenie merytorycznej wniosków będą również przyznawane punkty uwarunkowane zamożnością jednostki samorządu terytorialnego, co pozwoli to na wsparcie szkół znajdujących się na mniej zamożnych obszarach Polski, zwłaszcza na obszarach wiejskich.

Termin realizacji programu: lata 2019–2023.

Termin składania wniosków: do 30 kwietnia danego roku.

Jednostka przyznająca pomoc: wnioski należy składać do właściwego wojewody, w przypadku szkół artystycznych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury ochrony dziedzictwa narodowego wniosek należy złożyć do tego ministra za pośrednictwem Centrum Edukacji Artystycznej.

Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/edukacja/posilek-w-szkole-i-w-domu-modul-3

Godność, wolność, niepodległość

Cel: budowanie wysokiej jakości międzypokoleniowego kapitału ludzkiego oraz wspieranie szkół i placówek oświatowych na obszarach wiejskich i miejskich w kształtowaniu postaw

opartych na wspólnych dla Polaków wartościach, takich jak: wolność, godność, solidarność i prawa człowieka.
Beneficjenci: organy prowadzące szkoły, nauczyciele, uczniowie.
Forma/wysokość pomocy: na 2019 i 2020 rok budżet wynosi 4,1 mln zł.
Warunki przyznania pomocy: pobranie gry, aplikacji oraz informatora – bez ustalonych kryteriów.
Termin realizacji programu: lata 2018-2020. W latach 2019-2020 planowana jest gra edukacyjna i aplikacja mobilna do bezpłatnego pobrania pn. „Godność, wolność, i niepodległość". W 2020 roku zaplanowano wydanie publikacji dla szkół i placówek z podsumowania obchodów 100-lecia polskiej niepodległości.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/edukacja/godnosc-wolnosc-niepodleglosc

Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji (LOWE) – nowa oferta dla społeczności lokalnych

Cel: aktywizacja edukacyjna mieszkańców obszarów defaworyzowanych, mających dotychczas ograniczony dostęp do ofert edukacyjnych (dotyczy to głównie mieszkańców wsi i małych miejscowości).
Beneficjenci: szkoły podstawowe na wsi i w małych miastach oddalonych od dużych miast.
Warunki przyznania pomocy: szkoły wybierane są w drodze konkursu organizowanego przez instytucje/organizacje, które są także konkursowo wybierane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.
Termin realizacji: obecnie podpisywane są umowy na dofinansowanie projektów z wnioskodawcami drugiego konkursu, w ramach którego ma powstać kolejnych 100 ośrodków, przede wszystkim z uwzględnieniem obszarów, na których takie ośrodki jeszcze nie działają.
Jednostka przyznająca pomoc: działanie finansowane z funduszy unijnych zarządzanych przez Ministra Inwestycji i Rozwoju.
Szczegółowe informacje: https://efs.men.gov.pl/ogloszenia-nabory/zwiekszenie-dostepu-osob-doroslych-do-roznych-form-uczenia-sie-przez-cale-zycie-poprzez-przygotowanie--szkol-do-pelnienia-roli-lokalnych-osrodkow-wiedzy-i-edukacji-lowe-ii

Wsparcie tworzenia sieci szkół ćwiczeń w celu rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych

Cel: wdrożenie w każdym województwie co najmniej dwóch szkół ćwiczeń, zgodnie z opracowanym przez Ośrodek Rozwoju Edukacji Modelem szkoły ćwiczeń. W każdym z projektów wsparcie otrzymają nauczyciele z minimum 7 szkół, z czego przynajmniej dwie szkoły muszą być położone na obszarze wiejskim, gminy miejsko-wiejskiej lub gminy wiejskiej
Beneficjenci: Podmioty publiczne będące organami prowadzącymi (z wyłączeniem szkół prowadzonych przez ministrów) szkoły realizujące podstawę programową kształcenia ogólnego, z wyłączeniem szkół dla dorosłych.
Forma/wysokość pomocy: maksymalna wartość dofinansowania projektu wynosi 1 347 747 zł.
Termin składania wniosków: w lipcu 2019 roku zakończył się nabór wniosków o dofinansowanie w ramach XXIII rundy konkursu ogłoszonego w kwietniu 2019 konkursu. Kolejna edycja konkursu będzie ogłoszona w IV kwartale 2019 roku.
Warunki przyznania pomocy i szczegółowe informacje:
https://efs.men.gov.pl/ogloszenia-nabory/wsparcie-tworzenia-sieci-szkol-cwiczen-szkoly--cwiczen

Program wspierania rozwoju uczniów wybitnie uzdolnionych

Beneficjenci: uczniowie szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz uczniowie klas dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych w szkołach ponadpodstawowych.
Forma/wysokość pomocy: od 600 tys. zł do 800 tys. zł.
Warunki przyznania pomocy: otwarty konkurs ofert.
Szczegółowe informacje: https://bip.men.gov.pl/strony/program-wspierania-rozwoju-uczniow-wybitnie-uzdolnionych-konkurs-nr-de-wzp-263-1-5-2019.html

Tworzenie e-podręczników i rozwijanie e-materiałów dydaktycznych towarzyszących istniejącym e-podręcznikom

Cel: oddanie uczniom i nauczycielom nowoczesnych, dostępnych e-materiałów dydaktycznych, stanowiących uzupełnienie e-podręczników i e-zasobów stworzonych w ramach PO KL (Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013) o treści dydaktyczne dotąd nieudostępnione na platformie epodreczniki.pl.
Odbiorcy wsparcia: nauczyciele, dyrektorzy szkół, uczniowie, rodzice, instytucje i placówki oświatowe (komisje egzaminacyjne, kuratorzy oświaty, placówki systemu wspomagania pracy szkół).
Forma/wysokość pomocy: 70 mln 875tys. zł ogółem.
Termin realizacji projektu: w I kwartale 2019 roku rozpoczęła się realizacja projektów, w ramach których ma powstać ponad 10 000 kolejnych e-materiałów.
Szczegółowe informacje: https://efs.men.gov.pl/ogloszenia-nabory/e-materialy-dydaktyczne-do-10-przedmiotow-dla-szkol-konczacych-sie-egzaminem-maturalnym-e-materialy2-2

Za życiem

Cel: dodatkowe wsparcie w formie zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, którym obejmowane są dzieci niepełnosprawne, a także dzieci zagrożone niepełnosprawnością, przygotowanie i utrzymanie miejsc w bursach lub internatach dla uczennic w ciąży do czasu urodzenia dziecka.
Beneficjenci: rodziny korzystające ze wsparcia szkół i placówek szkolno-wychowawczych.
Warunki przyznania pomocy: samorządy powiatowe wskazują publiczną szkołę lub placówkę, która w danym powiecie pełnią funkcję wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego.
Forma/wysokość pomocy: Środki finansowe na realizację programu przekazywane w formie dotacji do jednostek samorządu terytorialnego:
– 2017 roku – 42 320 tys. zł (wydatkowano 5,6 mln zł);
– 2018 roku – 53 320 tys. zł (wydatkowo 26,7 mln zł);
– 2019 roku – 62 580 tys. zł;
– 2020 roku – 77 205 tys. zł;
– 2021 roku – 77 205 tys. zł.
Termin realizacji projektu: lata 2017 – 2021.
Szczegółowe informacje: http://zazyciem.mrpips.gov.pl/program-za-zyciem

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym w formie stypendiów i zasiłków szkolnych

Cel: Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji.
Beneficjenci: Uczniowie szkół dla dzieci i młodzieży.
Wysokość wsparcia: W roku 2019 na pomoc materialną dla uczniów zaplanowano 375 mln zł.
Warunki przyznania pomocy:. Stypendia szkolne otrzymują uczniowie znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność. Dochód uprawniający do ubiegania się o stypen-

dium szkolne wynosi 528 zł/netto na osobę w rodzinie. Zasiłki szkolne mogą być przyznane uczniom znajdującym się w przejściowo trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.
Termin składania wniosków: wnioski o stypendium szkolne składa się
do 15 września danego roku szkolnego, a w przypadku słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych do dnia 15 października danego roku szkolnego.
W uzasadnionych przypadkach wniosek może być złożony po terminie.
Podstawa prawna:
Rozdział 8a. Pomoc materialna ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 roku poz. 1457 z późn. zm.)
Prawo do pomocy materialnej w formie stypendiów i zasiłków szkolnych przysługuje uczniom i słuchaczom, spełniającym kryteria dostępu do pomocy, o których mowa
w art. 90b – w powiązaniu z art. 90c ust.2 oraz art. 90 e ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/edukacja/pomoc-materialna

Działania realizowane na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców wsi

Rządowy Program pomocy uczniom „Wyprawka szkolna" w 2019 roku

Cel: Udzielenie pomocy uczniom poprzez dofinansowanie podręczników i materiałów edukacyjnych.
Beneficjenci: Uczniowie szkół ponadpodstawowych (ogólnokształcących, zawodowych i artystycznych) oraz uczęszczający do klas dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych w szkołach ponadpodstawowych.
Wysokość wsparcia: W roku 2019 na pomoc materialną dla uczniów zaplanowano 15 mln zł.
Warunki przyznania pomocy: Uczniowie szkół ponadpodstawowych (ogólnokształcących, zawodowych i artystycznych) oraz uczęszczający do klas dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych w szkołach ponadpodstawowych posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.
Termin składania wniosków: Wnioski składa się na początku roku szkolnego w terminie ustalonym odpowiednio przez wójta, burmistrza, prezydenta, właściwego ze względu na siedzibę szkoły.
Podstawa prawna:
- Uchwała Nr 60/2019 Rady Ministrów z dnia 4 lipca 2019 roku w sprawie Rządowego programu pomocy uczniom w 2019 r. - „Wyprawka Szkolna";
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lipca 2019 roku w sprawie szczegółowych warun ków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1342).

Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/edukacja/pomoc-materialna

Rządowy program pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, pomocy uczniom w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz pomocy dzieciom i uczniom w formie zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych w latach 2019 - 2021.

Cel: finansowanie i organizowanie form pomocy o charakterze materialnym, psychologicznym i wychowawczym dla dzieci w wieku szkolnym, których rodziny ucierpiały na skutek wystąpienia nagłych, niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.
Beneficjenci: Dzieci realizujące obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne oraz uczniowie uczęszczający do szkół wszystkich typów, kształcących się w tych szkołach w formie dziennej.
Wysokość wsparcia: W latach 2019-2021 na pomoc dla uczniów zaplanowano 15 mln zł, po 5 mln. w każdym roku.
Warunki przyznania pomocy: Podstawą do udzielenia zasiłków losowych na cele edukacyjne będzie przyznanie rodzinie dziecka lub ucznia zasiłku celowego z pomocy społecznej w wysokości do 6 tys. zł. a w przypadku wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych, zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych w wysokości powyżej 3 tys. zł.
Podstawa prawna:
- Uchwała Nr 50/2019 Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 2019 roku w sprawie Rządowego programu pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, pomocy uczniom w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz pomocy dzie ciom i uczniom w formie zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutycznoedukacyjnych w latach 2019-2021;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 2019 roku w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, pomocy uczniom w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz pomocy dzieciom i uczniom w formie zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyj nych w latach 2019-2021(Dz. U. z 2019 r. poz. 1075).

Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/edukacja/pomoc-materialna

Szkolenie i doradztwo dla kadry kierowniczej systemu oświaty pod kątem kształtowania umiejętności przywódczych potrzebnych w procesie rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych, jak również nauczania eksperymentalnego oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia.

Projekty dotyczą m.in. intensywnych szkoleń dla dyrektorów i wicedyrektorów szkół, pracowników organów prowadzących szkoły (jednostki samorządu terytorialnego). Grupą docelową są dyrektorzy i wicedyrektorzy szkół, pracownicy organów prowadzących szkoły (jednostki samorządu terytorialnego), pracownicy nadzoru pedagogicznego (kuratoria oświaty). Obecnie planowany jest nabór uzupełniający dotyczący wsparcia kadry JST. Alokacja przeznaczona na oba konkursy: 91 005 100 zł.
Szczegółowe informacje: www.efs.men.gov.pl

Zwiększenie dostępności wysokiej jakości edukacji przedszkolnej

Jednym z głównych zamierzeń Ministerstwa Edukacji Narodowej jest zwiększenie dostępności wysokiej jakości edukacji przedszkolnej dla dzieci w wieku od 3. roku życia do rozpoczęcia edukacji szkolnej.
Wdrażane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej rozwiązanie obejmuje:
- rozwój sieci placówek wychowania przedszkolnego i udostępnienie różnych form wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku przedszkolnym;
- wsparcie pedagogiczne oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów dla rodziców wychowujących małe dzieci;
- zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalistycznej mającej na celu wspieranie rozwoju i edukacji dzieci, wyrównywanie opóźnień i dysharmonii rozwojowych oraz terapię zaburzeń;
- wsparcie finansowe z budżetu państwa dla samorządów, w celu szybszego zaspokajania potrzeb w zakresie edukacji przedszkolnej;
- tworzenie ram prawnych gwarantujących dostęp do wysokiej jakości, przystępnej cenowo edukacji przedszkolnej.

Od 1 września 2017 roku wszystkie dzieci 6-letnie oraz wszystkie dzieci w wieku 3-5 lat, których rodzice chcą, by korzystały z edukacji przedszkolnej, powinny mieć zapewnione miejsce realizacji wychowania przedszkolnego. Zapewnienie tego miejsca jest zadaniem własnym obowiązkowym gminy.
Gmina, jako organ prowadzący publiczne przedszkola odpowiada za jego działalność.

Do zadań organu prowadzącego należy w szczególności:
- zapewnienie warunków działania przedszkoli, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
- zapewnienie warunków umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci objętych kształceniem specjalnym;
- wykonywanie remontów obiektów przedszkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie;
- zapewnienie obsługi administracyjnej, w tym prawnej, obsługi finansowej, i obsługi organizacyjnej przedszkoli;
- wyposażenie przedszkoli w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programu wychowania przedszkolnego oraz wykonywania innych zadań statutowych;
- wykonywanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do dyrektorów przedszkoli.

Dyrektor przedszkola odpowiada za funkcjonowanie przedszkola i organizację jego pracy.
Przepisy art. 32 ust. 4 oraz art. 39 ust. 8 ustawy Prawo oświatowe przywróciły kontrolę kuratorów oświaty nad działaniami jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kształtowania sieci szkół i przedszkoli.
Ustalenie przez radę gminy sieci publicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego jest możliwe po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty. Kurator oświaty ocenia, czy projektowana sieć przedszkoli zapewnia wszystkim dzieciom zamieszkałym na terenie gminy, obowiązanym do realizacji rocznego przygotowania przedszkolnego możliwość spełniania tego obowiązku, zaś dzieciom pięcioletnim, czteroletnim oraz trzyletnim – zagwarantowanie miejsca realizowania wychowania przedszkolnego.
W celu zwiększenia dostępności edukacji przedszkolnej:
1) Wprowadzono dotację celową dla gmin na zwiększenie liczby miejsc i poprawę warunków wychowania przedszkolnego, przy jednoczesnym zapewnieniu dostępu do bezpłatnego wychowania przedszkolnego w takim samym wymiarze (nie krótszym niż 5 godzin dziennie) w publicznych przedszkolach i publicznych innych formach wychowania przedszkolnego znajdujących się na terenie danej gminy, bez względu na prowadzący je organ;
2) Ograniczono wysokość opłat pobieranych od rodziców za świadczenia udzielane przez publiczne przedszkole oraz publiczną inną formę wychowania przedszkolnego w czasie przekraczającym ustalony przez radę gminy czas bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki - opłata ta nie może przekraczać 1 zł za godzinę zajęć ponad ustalony przez organ prowadzący bezpłatny czas nauczania, wychowania i opieki. Ma to na sprzyjać eliminowaniu barier (zwłaszcza ekonomicznych) w dostępie do edukacji przedszkolnej.
Rada gminy określa wysokość opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych przedszkolach prowadzonych przez gminę w czasie przekraczającym czas bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki, z zastrzeżeniem, że wysokość opłaty nie może być wyższa niż 1 zł za godzinę zajęć. Rada gminy może też określić warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat.
Publiczne przedszkole, a także oddział przedszkolny w publicznej szkole podstawowej zapewniają bezpłatne nauczanie, wychowanie i opiekę w czasie ustalonym przez organ prowadzący, nie krótszym niż 5 godzin dziennie.
Wysokość uruchomionych środków z rezerwy celowej budżetu państwa dla gmin na zwiększenie liczby miejsc i poprawę warunków wychowania przedszkolnego to:
- w 2013 roku - 503 617 tys. zł;
- w 2014 roku - 1 566 998 tys. zł;
- w 2015 roku- 1 573 994 tys. zł;
- w 2016 roku - 1 562 618 tys. zł (zmniejszenie kwoty jest skutkiem obniżenia wieku rozpoczynania edukacji szkolnej do 6 lat);
- w 2017 roku - 1 289 378 tys. zł. (zmniejszenie kwoty jest skutkiem wprowadzenia subwencjonowania edukacji przedszkolnej dzieci w wieku 6 lat);
- w 2018 roku – 1 353 802 tys. zł.

Na 2019 roku zaplanowano kwotę 1 412 503 tys. zł.
Od 1 stycznia 2017 roku finansowania dzieci w wieku 6 lat i powyżej objętych wychowaniem przedszkolnym zostało ujęte w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego.
Ponadto, w algorytmie podziału subwencji oświatowej wprowadzono nową wagę dotyczącą dzieci sześcioletnich realizujących roczne przygotowanie przedszkolne w edukacji domowej.
W 2017 roku na dzieci 6-letnie została naliczona łącznie kwota 1 428 mln zł. W 2018 roku kwota ta wzrosła do 1 612 mln zł. Na 2019 roku przewidziano kwotę 1 717,4 mln zł.
Łączne wsparcie z budżetu państwa dla gmin na zadania z zakresu wychowania przedszkolnego w 2018 roku wyniosło prawie 3 mld zł. Na 2019 roku przewidziano wsparcie w wysokości ponad 3,1 mld zł.
Wprowadzenie subwencjonowania dzieci 6-letnich korzystających z wychowania przedszkolnego skutkuje także likwidacją opłat za czas edukacji przedszkolnej wykraczający poza ustalony w gminie czas bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki (nie krótszy niż 5 godzin). Rodzice dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego objętych subwencjonowaniem z budżetu państwa nie ponoszą już żadnych opłat, poza opłatami za wyżywienie. W ten sposób dzieci objęte obowiązkiem rocznego przygotowania przedszkolnego mają zapewnioną bezpłatną edukację.
Zgodnie z przepisami prawa oświatowego , gmina, która nie zapewnia wszystkim dzieciom, którym ma obowiązek zapewnić możliwość realizowania obowiązku lub prawa do korzystania z wychowania przedszkolnego, jest obowiązana przeprowadzić otwarty konkurs ofert dla niepublicznych przedszkoli (w dalszej kolejności dla niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego). Niepubliczne przedszkole wyłonione w drodze konkursu, otrzymuje dotację z budżetu gminy w wysokości 100% wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych prowadzonych przez gminę, w przeliczeniu na jednego ucznia, a w zamian pobiera opłaty, zapewnia czas bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki w takim samym wymiarze, jak przedszkola gminne itp.

Część oświatowa subwencji ogólnej

Cel: dofinansowanie zadań w zakresie oświaty i wychowania, z wyłączeniem dowozu uczniów oraz wychowania i opieki nad uczniami, którzy kończą 5 lat lub mniej w roku bazowym, w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego, niezwiązanych z wychowaniem i kształceniem specjalnym albo zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi.
Samorządy prowadzące lub dotujące szkoły na terenach wiejskich lub w miastach do 5 tys. mieszkańców otrzymują dodatkowe środki w ramach części oświatowej subwencji ogólnej rekompensujące wyższy koszt kształcenia związany z mniej licznymi oddziałami oraz wyższym kosztem wynagrodzeń dla nauczycieli.
Łączna wysokość wsparcia w 2019 roku wynosi 45 907 mln zł.
Dodatkowo, w wyniku podwyższenia wynagrodzenia nauczycieli o 9,6% w okresie od dnia 1 września 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku oraz wprowadzenia świadczenia na start dla nauczyciela stażysty, planowane jest zwiększenie kwoty części oświatowej subwencji ogólnej w 2019 roku o 1mld zł. Z tej kwoty dodatkowe 59,1 mln zł zostanie podzielone pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego prowadzące małe szkoły podstawowe.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/edukacja/podzial-czesci-oswiatowej-

-subwencji-ogolnej-w-2019-roku
Część oświatowa subwencji ogólnej naliczona dla każdej jednostki samorządu terytorialnego w trakcie roku budżetowego może ulec zwiększeniu z 0,4 % rezerwy tej części subwencji: https://www.gov.pl/web/edukacja/kryteria-podzialu-04-rezerwy-czesci-oswiatowej-subwencji-ogolnej-na-rok-2019

MINISTERSTWO INWESTYCJI I ROZWOJU

Aktywizacja zawodowa i rozwój przedsiębiorczości

Cel: aktywizacja zawodowa oraz wsparcie przedsiębiorczości dla osób z obszarów wiejskich, także tych odchodzących z rolnictwa (i ich rodzin) i wówczas wsparcie udzielane w celu podjęcia zatrudnienia poza rolnictwem i przejście z systemu ubezpieczeń społecznych rolników opartego na KRUS do ogólnego systemu ubezpieczeń społecznych opartego na ZUS.
Beneficjenci: powiatowe urzędy pracy, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego.
Forma/wysokość pomocy: wsparcie zwrotne i bezzwrotne w trybie konkursowym i pozakonkursowym. W ramach programu krajowego PO WER całkowita alokacja wynosi 8,06 mld złotych. W ramach RPO całkowita alokacja wynosi 6,2 mld złotych.
Warunki przyznania pomocy: wsparcie mogą otrzymać osoby bezrobotne i bierne zawodowo, zwłaszcza te, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby młode do 30 roku życia; osoby starsze w wieku 50 lat i więcej; kobiety; osoby z niepełnosprawnościami; osoby długotrwale bezrobotne oraz o niskich kwalifikacjach. Wsparciem obejmowane są także osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, a także tzw. ubodzy pracujący, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych, oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych. Na poziomie krajowym wsparcie kierowane jest do osób z ww. grup w wieku do 30 roku życia, a na poziomie regionalnym do osób w wieku 30 lat i powyżej.
Termin składania wniosków: systematycznie, zgodnie z harmonogramami opracowanymi przez wojewódzkie urzędy pracy.

Program Dostępność Plus

Cel: podniesienie jakości życia i zapewnienie samodzielności wszystkim obywatelom, w tym osobom starszym i z trwałymi lub czasowymi ograniczeniami, poprzez poprawę dostępności przestrzeni publicznej, produktów i usług w aspekcie architektonicznym, informacyjnym i komunikacyjnym, poprzez likwidację barier infrastrukturalnych i prawnych.
Forma/wysokość pomocy:
W programie przewidziano 44 różne działania, z których duża część będzie realizowana również na obszarach wiejskich.
Inicjatywy w ramach Programu Dostępność Plus na obszarach wiejskich to m.in.:
- w listopadzie 2018 roku ruszył konkurs „Inkubator Dostępności". W jego ramach planowane jest uruchomienie 3 ogólnopolskich inkubatorów innowacji społecznych. Inkubator będzie poszukiwał najciekawszych inicjatyw, które szybko i skutecznie pomogą rozwiązać problemy związane z niedoborem dostępnych produktów i usług czy brakiem dostępności przestrzeni publicznej dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów. W ramach konkursu planowane jest wypracowanie około 100 innowacji. Na każdą z nich przeznaczyć można maksymalnie 100 tys. zł. Na działalność inkubatorów przeznaczono łącznie 10 mln zł. Nabór wniosków w konkursie został zakończony w lutym 2019 roku. Obecnie trwa proces oceny. W grudniu 2018 roku uruchomiono konkurs dla samorządów na wyjazdy studyjne urzędników do krajów europejskich i poznanie najlepszych sposobów rozwiązywania problemów społecznych. Celem konkursu jest absorpcja tych rozwiązań w celu zapewnienia do stępności usług publicznych dla osób z niepełnosprawnościami, a także ich zastoso wanie w kontekście rozwiązań krajowych, lokalnych.
- 100 szkół bez barier – zainteresowane szkoły podstawowe lub ich organy prowadzące (gminy) będą mogły zgłosić się do konkursu w programie POWER. Na podstawie odpowiednich kryteriów zostanie wybranych w pierwszej edycji tego konkursu 50 szkół, które będą poddane audytom dostępności pod kątem istniejących barier. Następnie dzięki wsparciu środków europejskich, sfinansowana zostanie poprawa dostępności architektonicznej (np. dostosowanie wejścia do budynku, remont toalet, poprawa oznakowania pomieszczeń, montaż podjazdów, windy, remont placu zabaw, zmiana nawierzchni wokół budynku), zakupy (wyposażenie, pomoce dydaktyczne, „dostępne" meble) oraz inwestycje w wiedzę, kompetencje, umiejętności dla nauczycieli i specjalistów czy działania świadomościowe adresowane do środowiska szkolnego. Maksymalna kwota grantu na jedną szkołę to 2 mln zł. W III kwartale 2019 roku planowane jest podpisanie umów z dwoma operatorami wybranymi do realizacji projektów. Pierwsze szkoły otrzymają wsparcie w 2020 roku;
- 100 placówek służby zdrowia bez barier – celem będzie poprawa dostępności wybranych podmiotów leczniczych (szpitale, przychodnie). Planuje się m.in.: dostosowanie pomieszczeń i alternatywne oznakowanie przestrzeni (w tym gabinetów lekarskich), finansowanie alternatywnych sposobów komunikacji z placówką i w placówce (na przykład multisensoryczny system numerków w poczekalni), zakup sprzętu lub usług ułatwiających komunikację i korzystanie z poradni i leczenia osobom z niepełnosprawnościami (np. schodołaz, montaż podjazdu, podnośnika itp.). Projekt rozpoczął się w pierwszym kwartale 2019 roku, a 6 sierpnia 2019 r. uruchomiono nabór wniosków o granty, z których będzie mogło skorzystać ponad 100 POZ (Informacje o naborze dostępne są na stronie: https://www.gov.pl/web/zdrowie/ogloszono-nabor-wnioskow-o-granty-w-projekcie-dostepnosc). W dalszej kolejności oferta grantów zostanie uruchomiona dla 25 szpitali w całej Polsce;
- transport door-to-door – rozwiązania transportowe typu door-to-door zostaną pilotażowo wdrożone w 150 gminach, w których do tej pory nie były oferowane tego typu usługi. Preferencyjnie zostaną potraktowane gminy wiejskie i miejsko-wiejskie, ze względu na trudniejszy dostęp ich mieszkańców do placówek zdrowia, rehabilitacji czy zakładów pracy na otwartym;
- Usługi transportu indywidualnego będą organizowane dla osób o ograniczonej mobilności, które mają problemy z samodzielnym przemieszczaniem się. Planuje się przydzielenie 150 grantów dla JST. Uzupełniająco, możliwe będzie sfinansowanie usprawnień infrastrukturalnych w budynkach wielorodzinnych, w których mieszkają osoby obejmowane usługą door-to-door. Realizacja projektu rozpoczęła się w sierpniu 2019 roku, nabór wniosków grantowych JST planowany jest na II kwartał 2020 roku;
- 100 gmin bez barier – w kwietniu 2019 roku uruchomiono konkurs, w którym wybrane małe i średnie miasta otrzymają doradztwo w zakresie sporządzania kompleksowych projektów rozwojowych. Jednym z jego elementów będą audyty przestrzeni miejskich (np. rynku, wybranej dzielnicy lub części miasta), a następnie opracowane zostaną indywidualne plany poprawy ich dostępności. Działanie to będzie realizowane wspólnie z mieszkańcami, tak aby jak najlepiej zidentyfikować bariery i potrzeby. Przewiduje się preferencje dla małych miast, gmin i obszarów wiejskich. Dalej, w oparciu o instrumenty grantowe i pożyczkowe bariery te będą mogły zostać usunięte. Działanie to sfinansowane zostanie wyjątkowo ze środków EOG. Obecnie trwa ocena formalna wniosków złożonych w I etapie konkursu.

Warunki przyznania pomocy: Program Dostępność Plus jest finansowany głównie za po-

mocą instrumentów polityki spójności tj. środków funduszy europejskich; do naborów dla poszczególnych części programu obowiązują procedury dla tych środków.
Termin realizacji programu: poszczególne działania programu uruchamiane są sukcesywnie.
Szczegółowe informacje: https://www.miir.gov.pl/strony/zadania/program-dostepnosc-plus/

Mobilność ponadnarodowa

Cel: rozwój kompetencji kluczowych uczniów szkół publicznych i niepublicznych poprzez udział w zagranicznych wyjazdach edukacyjnych (co najmniej 60% uczniów będzie pochodziło z terenów średnio i słabo zaludnionych).
Beneficjenci: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, szkoły publiczne i niepubliczne, uczniowie szkół publicznych i niepublicznych (od VI klasy szkoły podstawowej do momentu zakończenia edukacji szkolnej). Wsparciem zostanie objętych 14 tys. uczniów, w tym 60 % uczniów (tj. 8 400) zamieszkujących obszary defaworyzowane, tj. średnio i słabo zaludnione.
Wysokość/forma pomocy: wypłata środków dla szkół następować będzie w formie zaliczki (do 90% całkowitej kwoty dofinansowania) i płatności bilansującej (w wysokości do 10% całkowitej kwoty dofinansowania). Budżet projektu wynosi 105 mln zł.
Warunki przyznania pomocy: pozytywna ocena (formalna i merytoryczna) złożonych przez szkoły formularzy zgłoszeniowych, w zakresie kryteriów: cel, realizacja i wpływ przedsięwzięcia. W ramach naboru promowane będą szkoły, które nigdy nie brały udziału w programach mobilnościowych oraz szkoły, które wykażą, że kształcą uczniów o największych potrzebach edukacyjnych w tym m.in. uczniów znajdujących się w zdecydowanie trudniejszej sytuacji (tj. mających ograniczony dostęp np. geograficzny, społeczny, ekonomiczny, zdrowotny, kulturowy do różnych form edukacyjnych) i mających mniejsze szanse na jej zmianę, dla których doświadczenie mobilności może mieć szczególnie duże znaczenie w rozwoju kompetencji oraz przyszłych wyborów edukacyjnych i życiowych.
Termin składania wniosków: realizacja projektu przewidziana jest na lata 2019-2023. FRSE najbliższy nabór skierowany do szkół planuje ogłosić 2 września 2019 roku, z terminem na złożenie zgłoszeń do 31 października 2019 roku Nabory skierowane do szkół ogłaszane będą cyklicznie, co roku, w latach 2019, 2020 i 2021.

MINISTERSTWO SPORTU I TURYSTYKI

Rozwój infrastruktury sportowej w całej Polsce

Cel: wsparcie budowy, przebudowy lub modernizacji ogólnodostępnych obiektów sportowych na terenie całej Polski, poprawa stanu infrastruktury sportowej (w tym infrastruktury przyszkolnej).
Beneficjenci: jednostki samorządu terytorialnego, podmioty posiadające osobowość prawną i prowadzące działalność w zakresie kultury fizycznej, np. stowarzyszenia czy fundacje oraz spółki prawa handlowego posiadające osobowość prawną, utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego.
Warunki przyznania pomocy: dofinansowanie udzielane jest na obiekty ogólnodostępne, umożliwiające masowe uprawianie sportu.
Termin składania wniosków: Ogłoszenie naboru do kolejnej edycji planowane jest na I kwartał 2020 roku.
Szczegółowe informacje: https://bip.msit.gov.pl/bip/finansowanie-zadan

Rządowy Program „KLUB"

Cel: wsparcie małych i średnich klubów sportowych.
Beneficjenci: dzieci i młodzież zrzeszona w klubach sportowych oraz ich szkoleniowcy.
Forma/wysokość pomocy:
– 10 tys. zł dla klubów jednosekcyjnych;
– 15 tys. zł dla klubów wielosekcyjnych.
Warunki przyznania pomocy: dofinansowanie może uzyskać klub sportowy działający przez co najmniej 3 lata w formie stowarzyszenia i prowadzący sportowe szkolenia, skierowane do dzieci i młodzieży do 18 roku życia. Środki można przeznaczyć na sprzęt sportowy, obóz lub wynagrodzenie trenera.
Termin składania wniosków: W 2020 roku planowana jest kontynuacja programu.
Szczegółowe informacje: https://bip.msit.gov.pl/bip/finansowanie-zadan

Szkolny Klub Sportowy

Cel: dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych prowadzonych przez nauczycieli wychowania fizycznego, głównie na terenie obiektów szkolnych.
Beneficjenci: uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz nauczyciele wychowania fizycznego.
Termin realizacji programu: od stycznia do grudnia. W 2020 roku planowana jest kontynuacja programu.
Szczegółowe informacje: https://www.szkolnyklubsportowy.pl

Program SKAUT

Cel: systemowe dofinansowanie sieci skautów poszukujących talentów sportowych, stworzenie systemu komunikacji między środowiskiem szkolnym a klubami sportowymi. Uzyskanie unikatowych informacji na temat stanu sprawności fizycznej dzieci, co w konsekwencji przyczyni się do efektywniejszego i bardziej precyzyjnego wyszukiwania młodych talentów.
Beneficjenci: trenerzy – skauci zaangażowani w poszukiwanie uzdolnionych sportowo dzieci oraz promujący zdrowy styl życia.
Termin realizacji programu: w 2019 roku realizowany jest pilotaż w województwach: świętokrzyskim, śląskim, małopolskim, podlaskim. W 2020 roku program będzie realizowany na terenie całego kraju.
Forma/wysokość pomocy: 2019 rok (pilotaż) – 2 mln zł, 900 skautów w czterech województwach. 2020 rok – 15, 5 mln zł, 3,5 tys. skautów w całej Polsce.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/sport-turystyka

Zajęcia w ramach Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów

Cel: dofinansowanie organizacji zajęć sportowych dla uczniów tj. zajęć upowszechniających sporty zimowe, programu powszechnej nauki pływania „Umiem Pływać" oraz zajęć z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej.
Beneficjenci: kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia, inne organizacje pozarządowe, które w ramach swojej statutowej działalności realizują zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży, jednostki samorządu terytorialnego.
Forma/wysokość pomocy: ogółem w 2019 roku ponad 28 mln zł.
Termin składania wniosków: nabór na zadania realizowane w 2020 roku zostanie ogłoszony w IV kwartale 2019 roku.
Szczegółowe informacje: https://bip.msit.gov.pl/bip/finansowanie-zadan

Sport dla Wszystkich – Upowszechnianie Sportu w Środowisku Wiejskim

Cel: dofinansowanie turniejów, zawodów, zajęć i obozów sportowych oraz innych przedsięwzięć o charakterze sportowo-rekreacyjnym, realizowanych na obszarach wiejskich, angażujących lokalną społeczność.

Beneficjenci: organizacje pozarządowe, w szczególności statutowo zajmujące się rozwojem sportu w środowisku wiejskim.
Forma/wysokość pomocy: ogółem w 2019 roku 6 mln zł.
Termin składania wniosków: konkurs na realizację zadania w 2020 roku zostanie ogłoszony w IV kwartale 2019 roku.
Szczegółowe informacje: https://bip.msit.gov.pl/bip/finansowanie-zadan

Polskie Marki Turystyczne

Cel: katalog najbardziej atrakcyjnych polskich regionów i szlaków turystycznych. Stymulowanie rozwoju turystyki na poziomie lokalnym, ukonstytuowanie regionów turystycznych – jednostek kompleksowo zarządzających rozwojem i promocją turystyki na wyznaczonym obszarze, powiązanym ze sobą funkcjonalnie.
Beneficjenci: organizacje, samorządy terytorialne i gospodarcze, instytucje, spółki, fundacje, stowarzyszenia, przedsiębiorcy prywatni, organizatorzy turystyki i inne jednostki, których jednym z celów lub zadań statutowych jest promocja turystyki.
Forma/wysokość pomocy: wsparcie o charakterze doradczo-eksperckim, a na dalszym etapie pomoc w przygotowaniu i pozycjonowaniu materiałów promocyjnych.
Termin składania wniosków: w 2020 roku planowana jest kontynuacja programu.
Jednostka przyznająca pomoc: projekt realizowany przez MSiT z Polską Organizacją Turystyczną.
Szczegółowe informacje: https://www.polskiemarkiturystyczne.gov.pl

Akcja „Polska zobacz więcej – weekend za pół ceny"

Cel: prezentacja ogólnopolskiej oferty turystycznej i zachęcenie Polaków do korzystania z atrakcji i usług turystycznych na terenie całego kraju, również poza głównymi okresami urlopowymi, pobudzanie krajowego ruchu turystycznego.
Beneficjenci: turyści indywidualni oraz branża turystyczna i okołoturystyczna.
Forma/wysokość pomocy: turyści indywidualni mogą skorzystać ze specjalnie przygotowanych zniżek (w wysokości do 50%), obejmujących m.in. noclegi, gastronomię, wydarzenia kulturalne i inne atrakcje. Akcja ma charakter cykliczny i odbywa się dwa razy w roku – wiosną i jesienią.
Termin składania wniosków: edycja – jesień 2019 roku: finał zaplanowano na weekend 22-24 listopada.
Jednostka przyznająca pomoc: partnerzy – podmioty, które przygotowują ofertę dla turystów.
Szczegółowe informacje: https://polskazobaczwiecej.pl

Program dofinansowania zadań w obszarze turystyki

Cel: zwiększenie dostępności atrakcji przyrodniczych i kulturowych oraz poprawa bezpieczeństwa na szlakach turystycznych, wspieranie inicjatyw sektora turystyki oraz rozwój jego konkurencyjności i innowacyjności.
Beneficjenci: organizacje spoza sektora finansów publicznych, działające w obszarze turystyki, w tym na obszarach wiejskich i zrzeszające m.in. mieszkańców wsi.
Forma/wysokość pomocy: ogółem w 2019 roku 2,6 mln złotych.
Termin składania wniosków: program będzie realizowany w 2020 roku i zostanie ogłoszony w IV kwartale 2019 roku.
Szczegółowe informacje: https://bip.msit.gov.pl/bip/finansowanie-zadan

Konkurs „Na wsi najlepiej - 12 dobrych praktyk w turystyce wiejskiej"

Cel: katalog dobrych praktyk w turystyce wiejskiej. Doświadczenie w kreowaniu produktów turystycznych na wsi mogą być dla innych cennym drogowskazem rozwoju i wprowadzania w życie własnych pomysłów.
Beneficjenci: wszyscy, którzy wykorzystują wyjątkowość polskiej wsi do budowy własnej oryginalnej oferty – począwszy od bazy noclegowej, przez warsztaty i zajęcia edukacyjne, gry terenowe, menu oparte na lokalnych produktach, aż po organizację cyklicznych wydarzeń nawiązujących do tradycji wsi. Kategorie, w których przyznawana jest nagroda: wypoczynek u rolnika, wypoczynek na wsi, oferta uzupełniająca wypoczynek na wsi, tradycyjna kuchnia polskiej wsi.
Forma/wysokość pomocy: wsparcie w zakresie działań promocyjnych.
Termin składania wniosków: w 2020 roku planowana jest kolejna edycja konkursu.
Jednostka przyznająca pomoc: Polska Organizacja Turystyczna
Szczegółowe informacje: https://nawsinajlepiej.polska.travel

Europejski Tydzień Sportu

Cel: zachęcenie do regularnej aktywności fizycznej i stworzenie możliwości częstszego uprawiania sportu na co dzień.
Beneficjenci: wszyscy obywatele – bez względu na wiek czy poziom sprawności.
Termin realizacji programu: 23–30 września 2019 roku.
Szczegółowe informacje: www.etspolska.pl
Inicjatywa ETS prowadzona jest przez Komisję Europejską, koordynatorem narodowym w Polsce jest Ministerstwo Sportu i Turystyki.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Działania realizowane na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców wsi
Program Modernizacji Służb Mundurowych

Program, w ramach którego Policja, Państwowa Straż Pożarna, Straż Graniczna i Służba Ochrony Państwa w latach 2017-2020 otrzymają łącznie 9,2 mld zł. Poszczególne formacje otrzymają: Policja – 6 mld zł, Straż Graniczna -1,27 mld zł, Straż Pożarna – 1,73 mld zł, BOR/SOP – 200 mln zł.
Program opiera się na trzech filarach:
– wymiana i modernizacja sprzętu – ok. 2,7 mld zł;
– inwestycje infrastrukturalne - ok. 2,4 mld zł;
– wzrost wynagrodzeń dla funkcjonariuszy oraz pracowników cywilnych służb - ok. 4,1 mld zł.
Realizacja programu modernizacji przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa wszystkich mieszkańców naszego kraju.
Szczegółowe informacje: http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20160002140/U/D20162140Lj.pdf

Przywracanie posterunków Policji

Od czerwca 2016 roku przywrócono 106 posterunków policji (stan na 1 sierpnia 2019 roku), w większości w małych miejscowościach.
Szczegółowe informacje:
https://policja.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=a03c3b6e98f44a278b0f884e3523ad58

Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa

Jest to unikatowe narzędzie internetowe, które daje obywatelom możliwość łatwego i ano-

nimowego zgłoszenia Policji informacji o miejscach i zdarzeniach, które mają wpływ na poczucie ich bezpieczeństwa. Mapa została opracowana wspólnie z mieszkańcami i dla mieszkańców. Narzędzie to pomaga również wskazać miejsca, na które lokalne służby powinny zwrócić szczególną uwagę.
Szczegółowe informacje:
www.policja.pl; http://www.policja.pl/pol/mapa-zagrozen-bezpiecze/33880,dok.html

Program „Dzielnicowy Bliżej Nas"

Program zakłada wsparcie dzielnicowych jako policjantów „pierwszego kontaktu" i polega na odciążaniu dzielnicowych oraz zapewnieniu specjalistycznych szkoleń, które kładą nacisk na kształcenie umiejętności wzmacniających kontakt z obywatelami. Mobilna wyszukiwarka „Moja komenda" ułatwia wyszukanie i kontakt z policjantami.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/mswia/moja-komenda

Państwowa Straż Pożarna

W ramach Programu Modernizacji Służb Mundurowych Państwowa Straż Pożarna otrzyma łącznie 1 mld 727 mln zł, z czego blisko 400 mln zł z przeznaczeniem na inwestycje budowlane, 300 mln zł na sprzęt transportowy, 770 mln zł na wzmocnienie motywacyjnego systemu uposażeń strażaków, 135 mln zł na sprzęt uzbrojenia i łączności oraz 122 mln zł na wyposażenie osobiste i ochronne funkcjonariuszy.

Ochotnicza Straż Pożarna

Strażacy-ochotnicy w ciągu czterech lat otrzymają w ramach Programu Modernizacji Służb Mundurowych ponad 501 mln zł.
Ponadto znowelizowana w lipcu br. ustawa o ochronie przeciwpożarowej pozwoli jeszcze w tym roku wesprzeć Ochotnicze Straże Pożarne dodatkową kwotą 82 mln zł z budżetu państwa. Każda OSP będzie mogła wnioskować o fundusze, które pozwolą jej propagować zasady udzielania pierwszej pomocy, a także organizować przedsięwzięcia oświatowo-kulturalne upowszechniające wiedzę i umiejętności w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz służące popularyzacji sportu i kultury fizycznej - jako ważnej sprawności wykorzystywanej w działaniach ratowniczych.

Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej" im. Władysława Stasiaka na lata 2018–2020

18 mln zł wynosi budżet programu skierowanego do społeczności lokalnych, które wiedzą najlepiej, z jakimi zagrożeniami mają do czynienia na swoim terenie i jaka tematyka profilaktyczno-edukacyjna z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego jest najbardziej potrzebna i właściwa. Głównym zadaniem programu jest zapewnienie bezpieczeństwa w miejscach publicznych, szczególnie poprzez tworzenie lokalnych systemów bezpieczeństwa.
Szczegółowe informacje: http://razembezpieczniej.mswia.gov.pl

Program Fundusz sołecki

Fundusz sołecki to środki finansowe wyodrębnione w budżecie gminy, które są zagwarantowane dla sołectw na wykonanie przedsięwzięć służących poprawie warunków życia mieszkańców. Jest on wykorzystywany głównie na terenach wiejskich, a decyzja o jego utworzeniu pozostaje w gestii rad gmin. To mieszkańcy danego sołectwa w ramach zebrania wiejskiego decydują, na co mają zostać wykorzystane środki. Wzrost liczby gmin, w których realizowany jest fundusz oraz wzrost zamożności gmin spowodowały, że jego wysokość w poszczególnych gminach systematycznie rośnie (np. w 2015 roku było to ok. 336 mln zł, w 2017 roku – ok. 403 mln zł , a w roku 2019 zaplanowano wydatki na poziomie – ok. 623 mln zł).

Różnica pomiędzy funduszem sołeckim a innymi budżetami partycypacyjnymi polega na tym, że wydatki poniesione przez gminy w ramach tego funduszu są w części „refundowane" przez budżet państwa; obecnie maksymalny zwrot dla gmin części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego wynosi 40%. W budżecie państwa, w rezerwie celowej, są zagwarantowane środki finansowe na ów zwrot i np. w 2020 roku wyniosą 142 mln zł.

Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych

W budżecie państwa corocznie ujmowane są środki finansowe (w formie rezerwy celowej) na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym realizację zadań w dorzeczach Odry i górnej Wisły oraz wsparcie samorządów i obywateli w usuwaniu skutków klęsk żywiołowych. Dysponentem ww. rezerwy jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji. W latach 2016-2019 jednostki samorządu terytorialnego z całego kraju otrzymały ponad: **1,9 mld zł** na remont lub odbudowę infrastruktury komunalnej, oprócz tego : 36,5 mln zł na zadania związane z ochroną wąwozów lessowych oraz 179,2 mln zł na zadania związane z przeciwdziałaniem i usuwaniem skutków ruchów osuwiskowych.

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

Fundusz Dróg Samorządowych (FDS)

Cel: finansowanie inwestycji na drogach o znaczeniu obronnym w ramach Funduszu Dróg Samorządowych (FDS).
Beneficjenci: jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego, powiatowego oraz wojewódzkiego.
Forma/wysokość pomocy: ogółem 500 mln zł rocznie na pokrycie w całości kosztów inwestycji.
Warunki przyznania pomocy: droga musi być ujęta w wykazie dróg o znaczeniu obronnym lub ich odcinków stanowiącym załącznik do Zarządzenia Nr Z-2 Ministra Infrastruktury z dnia 25 maja 2018 roku w sprawie wykazu dróg o znaczeniu obronnym lub ich odcinków (niepublikowane, wyciągi posiadają wojewodowie oraz zarządy województw), drogi rekomendowane do sfinansowania z FDS wskazuje Minister Obrony Narodowej, uwzględniając potrzeby Sił Zbrojnych RP oraz wojsk sojuszniczych.
Termin składania wniosków: wykazy zadań rekomendowanych do sfinansowania ze środków Funduszu Dróg Samorządowych zatwierdzane są do końca stycznia każdego roku.
Szczegółowe informacje: www.gov.pl/web/infrastruktura/fundusz-drog-samorzadowych

Strzelnica w powiecie

Cel: rozbudowa infrastruktury strzelnic w Polsce, w tym budowa strzelnic będących poza zasobami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej i umożliwienie prowadzenia zorganizowanego szkolenia strzeleckiego, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, członków organizacji proobronnych i żołnierzy Sił Zbrojnych RP.
Beneficjenci: jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego, powiatowego lub wojewódzkiego.
Forma/wysokość pomocy:
wariant I:
– dofinansowanie na budowę strzelnicy do 1,5 mln zł;
wariant II:
– dofinansowanie na budowę strzelnicy do 2mln zł;
Warunki przyznania pomocy: określone w ogłoszeniu.
Termin realizacji programu: lata 2018–2028.

Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/konkurs-strzelnica-w-powiecie

Działalność Kulturalna w Wojsku Polskim

Cel: prowadzenie działalności kulturalnej w Wojsku Polskim
Beneficjenci: żołnierze w czynnej służbie wojskowej i członkowie ich rodzin, żołnierze Narodowych Sił Rezerwowych, pracownicy wojska i ich rodzin, byli żołnierze zawodowi i pracownicy wojska oraz ich rodzin, kombatanci i weterani oraz członkowie ich rodzin, członkowie kół, sekcji i klubów zainteresowań, w tym turystyczno-krajoznawczych oraz amatorskich zespołów artystycznych działających w klubach wojskowych.
Forma/wysokość pomocy: udział w prowadzonej przez Wojsko Polskie działalności kulturalnej jest nieodpłatny. Jest ona zadaniem własnym realizowanym przez kluby jednostek wojskowych.
Termin realizacji programu: Zgodnie z opracowywanymi planami rocznymi działalności.
Szczegółowe informacje: http://klubdgrsz.wp.mil.pl/pl/11.html

Współpraca z wojskiem w ramach zlecania zadań publicznych

Cel: wsparcie finansowe dla organizacji pozarządowych lub innych podmiotów prowadzących działowość w sferze pożytku publicznego.
Beneficjenci: organizacje pozarządowe lub inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
Dotacja celowa w formie wsparcia lub powierzenia, z przeznaczeniem m.in. na:
- wspieranie społecznych organizacji proobronnych i klas mundurowych o profilu wojsko wym służących wzmocnieniu systemu obronnego państwa;
- wspieranie uroczystości patriotycznych odwołujących się do tradycji narodowych i orężnych, w tym upowszechnienia w społeczeństwie bohaterskich dokonań polskiego podziemia niepodległościowego;
- popularyzowanie w społeczeństwie wiedzy na temat Sił Zbrojnych RP;
- wspieranie edukacji historycznej i działalności kulturalnej nakierowanej na kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich;
- wspieranie uroczystości patriotycznych odwołujących się do tradycji narodowych i orężnych,
- popularyzowanie w społeczeństwie wiedzy na temat sił zbrojnych.

Forma/wysokość pomocy: w 2019 i 2020 roku na realizację zadań publicznych zaplanowano kwotę w wysokości 13 mln zł.
Dotacja celowa w formie wsparcia lub powierzenia, z przeznaczeniem m.in. na:
- wspieranie społecznych organizacji proobronnych i klas mundurowych o profilu wojskowym służących wzmocnieniu systemu obronnego państwa;
- wspieranie uroczystości patriotycznych odwołujących się do tradycji narodowych I orężnych, w tym upowszechnienia w społeczeństwie bohaterskich dokonań polskiego podziemia niepodległościowego;
- popularyzowanie w społeczeństwie wiedzy na temat Sił Zbrojnych RP;
- wspieranie edukacji historycznej i działalności kulturalnej nakierowanej na kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich;
- wspieranie uroczystości patriotycznych odwołujących się do tradycji narodowych i orężnych;
- popularyzowanie w społeczeństwie wiedzy na temat sił zbrojnych.

Warunki przyznania pomocy: zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688).
Termin składania wniosków: otwarte Konkursy ofert są ogłaszane są w ciągu całego roku m.in. na stronie: www.gov.pl oraz www.wojsko-polskie.pl w zakładce „Współpraca z wojskiem".

Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/aktualne-ogloszenia-najnowsze

MINISTERSTWO GOSPODARKI MORSKIEJ I ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ

Program Operacyjny „Rybactwo i Morze" na lata 2014 - 2020

Cel: zrównoważona eksploatacja zasobów oraz zwiększenie rentowności sektora rybactwa, osiągnięcie i utrzymanie przez Polskę pozycji lidera w UE w produkcji ryb pochodzących z akwakultury śródlądowej, rozwój obszarów rybackich i obszarów akwakultury poprzez tworzenie miejsc pracy i rozwijanie alternatywnych źródeł dochodów dla rybaków oraz innych gałęzi gospodarki związanych z rybactwem.
Beneficjenci: szkoły ponadpodstawowe kształcące w zakresie rybołówstwa morskiego lub rybactwa śródlądowego lub pracy na statkach rybackich, jednostki samorządu terytorialnego, państwowe lub samorządowe osoby prawne lub państwowe lub samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, placówki kształcenia praktycznego lub ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego w zakresie rybołówstwa morskiego lub rybactwa śródlądowego lub pracy na statkach rybackich, szkoły ponadgimnazjalne prowadzące kształcenie zawodowe w zakresie rybactwa, mieszkańcy obszarów rybackich i akwakultury, organizacje pozarządowe działające na rzecz rybołówstwa i akwakultury.
Forma/wysokość pomocy: zwrot poniesionych kosztów kwalifikowalnych w wysokości 50% - 100% tych kosztów, przy ewentualnym ustalonym w przepisach limicie kwotowym, w zależności od działania.
Termin składania wniosków: terminy naborów publikowane są na stronach internetowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa https://www.arimr.gov.pl/pomoc-unijna/po-rybactwo-i-morze-2014-2020/ogloszenia-o-naborach.html lub na stronach internetowych lokalnych grup działania.
Jednostka przyznająca pomoc: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa lub samorząd województwa.
Warunki przyznania pomocy: określone we właściwych aktach prawnych lub w drodze konkursu, kryteria wyboru określone zostały w przepisach wykonawczych oraz w lokalnych strategiach rozwoju.
Szczegółowe informacje: www.mgm.gov.pl/pl/rybolowstwo/po-ryby-morze-2014-2020/ oraz na stronach internetowych urzędów marszałkowskich

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Program Czyste Powietrze

Cel: poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych lub uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza, pochodzących z nowo budowanych jednorodzinnych budynków mieszkalnych.
Beneficjenci: osoby fizyczne będące właścicielami/współwłaścicielami jednorodzinnego budynku mieszkalnego, lub wydzielonego w budynku jednorodzinnym lokalu z wyodrębnioną księgą wieczystą; osoby fizyczne, które uzyskały zgodę na rozpoczęcie budowy jednorodzinnego budynku mieszkalnego zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane i budynek nie został jeszcze przekazany lub zgłoszony

do użytkowania.
Forma/wysokość pomocy: dotacje lub pożyczki przeznaczone na wymianę źródła ciepła oraz prace związane z termomodernizacją. W zależności od miesięcznego dochodu na osobę w gospodarstwie domowym beneficjenci programu otrzymają dofinansowanie w formie dotacji lub pożyczki na pokrycie do 90% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Minimalny koszt kwalifikowany projektu to 7 tys. zł. Maksymalny możliwy koszt, od którego liczona jest dotacja to 53 tys. zł.
Warunki przyznania pomocy: dofinansowanie może być przyznane na:
- wymianę nieefektywnych energetycznie źródeł ciepła (pieców i kotłów na paliwa stałe) oraz zakup i montaż nowych źródeł ciepła, spełniających wymagania określone w programie;
- ocieplenie przegród budynku;
- zakup i wymianę stolarki okiennej i drzwiowej;
- montaż lub modernizację instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej;
- instalację odnawialnych źródeł energii (kolektorów słonecznych i instalacji fotowoltaicznej);
- zakup i montaż wentylacji mechanicznej wraz z odzyskiem ciepła.

Termin realizacji programu: Program realizowany będzie w latach 2018–2029, podpisywanie umów do 31 grudnia 2027 roku, wypłata środków do 30 września 2029 roku.
Jednostka przyznająca pomoc: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej właściwy ze względu na lokalizację inwestycji.
Szczegółowe informacje: http://www.powietrze.mos.gov.pl/czyste-powietrze/o-programie

Program Mój Prąd
Cel: Zwiększenie produkcji energii z mikroźródeł fotowoltaicznych
Beneficjenci: Dofinansowanie obejmuje do 50% kosztów instalacji i wynosi nie więcej niż 5000 zł. Wsparciem mogą zostać objęte instalacje o mocy zainstalowanej 2-10 kW. Program skierowany jest do osób fizycznych produkujących energię elektryczną na własne potrzeby, które mają zawartą umowę kompleksową regulującą kwestie związane z wprowadzeniem do sieci energii elektrycznej wytworzonej w instalacji.
Forma/wysokość pomocy: Całkowity budżet programu to 1 mld zł.
Jednostka przyznająca pomoc: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
Szczegółowe informacje: http://nfosigw.gov.pl/o-nfosigw/aktualnosci/art,1450,program--moj-prad-zalozenia-szczegolowe.html

Program AgroEnergia
Cel: kompleksowe wsparcie związane z ograniczeniem negatywnego wpływu na środowisko prowadzonych działalności rolniczych.
Beneficjenci: Wyłącznie rolnicy indywidualni. Za rolnika indywidualnego uważa się osobę fizyczną będącą właścicielem, użytkownikiem wieczystym, samoistnym posiadaczem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych nie przekracza 300 ha oraz co najmniej od 5 lat zamieszkałą w gminie, na obszarze której jest położona jedna z nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego i prowadzącą przez ten okres osobiście to gospodarstwo.
Forma/wysokość pomocy: Całkowity budżet programu to 200 milionów złotych, z czego 120 mln przeznaczone jest na zwrotne formy finansowania, a 80 mln zł na wsparcie bezzwrotne. Rolnicy mogą otrzymywać wsparcie na nowe źródła ciepła i energii elektrycznej (w tym OZE) oraz magazyny energii, przedsięwzięcia powodujące zmniejszenie zużycia surowców pierwotnych lub poprawę efektywności energetycznej.
Termin realizacji programu: Od 8 lipca 2019 roku do 20 grudnia 2019 roku lub do wyczerpania alokacji środków.
Jednostka przyznająca pomoc: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
Szczegółowe informacje: http://www.nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/agroenergia

Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie
Cel: Wsparcie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych.
Beneficjenci: Posiadacze użytków rolnych o pH gleby poniżej lub równej 5,5, którzy otrzymują wsparcie za pośrednictwem WFOŚiGW.
Forma/wysokość pomocy: Całkowity budżet programu to 300 mln zł.
Termin realizacji programu: Od 1 sierpnia 2019 roku do 31 grudnia 2023 roku lub do wyczerpania alokacji środków.
Jednostka przyznająca pomoc: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej właściwy ze względu na lokalizację gospodarstwa (środki NFOŚiGW przekazane do odpowiednich WFOŚiGW).
Szczegółowe informacje: https://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/ogolnopolski-program-regeneracji-gleb

Program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest
Cel: Dofinansowanie przedsięwzięć polegających na demontażu, zbieraniu, transporcie oraz unieszkodliwieniu odpadów zawierających azbest.
Beneficjenci: Gminy, związki międzygminne i powiaty – działające na rzecz właścicieli lub posiadaczy obiektów budowlanych na jej/ich terenie.
Forma/wysokość pomocy: Dotacja, 100 mln zł (budżet będzie zwiększony o kwotę min. 70 mln zł ze środków wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej).
Termin realizacji programu: lata 2019-2023. Kwalifikowane będą koszty poniesione po dniu 1 stycznia 2019 roku.
Jednostka przyznająca pomoc: wojewódzki fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej – właściwy administracyjnie lokalizacji gminy, związku międzygminnego, powiatu.
Szczegółowe informacje: http://www.nfosigw.gov.pl/azbest

Program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji
Cel: Dofinansowanie inwestycji poza granicami aglomeracji związanych z zaopatrzeniem w wodę oraz odprowadzeniem i oczyszczeniem ścieków.
Beneficjenci: Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego
Forma/wysokość pomocy: Pożyczka – do 100% kosztów kwalifikowanych, w 2019-2023: 200 mln zł, w tym kwota naboru na lata 2019-2021 – 110 mln zł.
Termin realizacji programu: lata 2019-2023 .
Jednostka przyznająca pomoc: wojewódzki fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej – właściwy administracyjnie lokalizacji.
Szczegółowe informacje: http://www.nfosigw.gov.pl/gospodarka-wodno-sciekowa

Program: Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej
Cel: Dofinansowanie przedsięwzięć polegających na zbieraniu, transporcie oraz odzysku lub unieszkodliwienia odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag.
Beneficjenci: Jednostki samorządu terytorialnego. Ostatecznymi odbiorcami korzyści będą

posiadacze odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag.
Forma/wysokość pomocy: Kwalifikowane będą koszty poniesione od 1 czerwca 2019 roku do 31 grudnia 2021 roku Kwota dofinansowania przedsięwzięcia w formie dotacji nie może przekroczyć:
– 500 zł – za tonę folii rolniczych unieszkodliwionych lub poddanych odzyskowi w ramach przedsięwzięcia;
– 700 zł – za tonę siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag unieszkodliwionych lub poddanych odzyskowi w ramach przedsięwzięcia.
Termin realizacji programu: Program będzie realizowany po przeprowadzeniu pilotażu.
Jednostka przyznająca pomoc: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
Szczegółowe informacje: http://www.nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/usuwanie-folii-rolniczych

MINISTERSTWO ZDROWIA

Wsparcie infrastruktury ratownictwa medycznego w szpitalach (zakup sprzętu, roboty budowlane, wdrożenie systemu do segregacji medycznej - Tryby Obsługi Pacjenta w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym) oraz wsparcie baz Lotniczego Pogotowia Ratunkowego

Cel:
1) Poprawa funkcjonowania systemu ratownictwa medycznego poprzez wsparcie istniejących i utworzenie nowych szpitalnych oddziałów ratunkowych (SOR), budowa lądowisk/lotnisk dla helikopterów przy SOR i jednostkach szpitali wyspecjalizowanych w udzielaniu świadczeń w zakresie ratownictwa medycznego, wsparcie baz Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (LPR), wyposażenie śmigłowców ratowniczych w sprzęt umożliwiający loty w trudnych warunkach atmosferycznych i w nocy;
2) Implementacja jednolitych zasad w zakresie przeprowadzania segregacji medycznej co pozwoli na zwiększenie bezpieczeństwa pacjentów, a jednocześnie poprawi komfort pracy personelu medycznego oraz usprawni pracę SOR w celu zwiększenia efektywności świadczeń zdrowotnych udzielanych osobom znajdującym się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. System ma na celu zapewnienie łatwego dostępu do informacji o przewidywanym czasie oczekiwania w SOR, a także generowanie danych umożliwiających ewaluację czasu udzielania świadczeń w SOR.

Beneficjenci: szpitale (w tym powiatowe), LPR.
Forma/wysokość pomocy: w zależności od projektu.
Warunki przyznania pomocy: określone w regulaminach naborów (projekty w trakcie realizacji/projekty zidentyfikowane do realizacji).
Termin realizacji projektu: lata 2014–2020.
Szczegółowe informacje: http://zdrowie.gov.pl/poiis/nabory.html

Dentobusy

Cel: zapewnienie opieki stomatologicznej dzieciom w mniejszych miejscowościach, gdzie nie ma gabinetu stomatologicznego w szkole, ani w najbliższej okolicy.
Beneficjenci: dzieci i młodzież w niewielkich miejscowościach.
Forma/wysokość pomocy: Opieka całoroczna za wyjątkiem wakacji po wcześniejszym ustaleniu listy miejscowości przez oddział wojewódzki NFZ.
Warunki przyznania pomocy: brak gabinetu dentystycznego w miejscowości.
Szczegółowe informacje: strony internetowe wojewódzkich oddziałów NFZ.

Mammobusy

Cel: poprawa dostępności badań mammograficznych.
Beneficjenci: kobiety w wieku 50-69 lat, które nie miały wykonywanej mammografii w ciągu ostatnich dwóch lat lub otrzymały w ramach programu pisemne wskazanie do wykonania ponownej mammografii po 12 miesiącach z powodu obciążenia następującymi czynnikami ryzyka: rak piersi wśród członków rodziny, mutacja w obrębie genów BRCA1 lub BRCA2, a jednocześnie nie miały wcześniej stwierdzonej zmiany nowotworowej piersi o charakterze złośliwym.
Forma/wysokość pomocy: w zależności od projektu.
Termin realizacji projektu: świadczenie całoroczne.
Warunki przyznania pomocy: wcześniejsze ustalenie listy miejscowości przez oddział wojewódzki NFZ.
Szczegółowe informacje: strony internetowe wojewódzkich oddziałów NFZ.

Dostępność Plus dla Zdrowia

Cel: Poprawa dostępności dla pacjentów ze szczególnymi potrzebami co najmniej 125 placówek POZ oraz 25 szpitali. Wsparcie będzie dotyczyć likwidacji barier architektonicznych, cyfrowych, komunikacyjnych i organizacyjnych. Dodatkowym elementem będą szkolenia dla personelu medycznego, realizowane centralnie przez Ministerstwo Zdrowia oraz opracowanie rekomendacji wz. kontraktowania świadczeń przez Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ).
Beneficjenci: placówki POZ i szpitale (w tym powiatowe).
Forma/wysokość pomocy: dofinansowanie placówek POZ w wysokości do 720 tys. zł, szpitali do 2 mln. zł. Wsparcie dla POZ uwzględnia szczególne potrzeby małych placówek, zlokalizowanych na terenach gmin o niskich dochodach na jednego mieszkańca, również na obszarach wiejskich.
Warunki przyznania pomocy: Kontrakt z NFZ, pozostałe kryteria określone w dokumentacji konkursowej.
Termin składania wniosków: konkurs dla placówek POZ został ogłoszony 2 sierpnia 2019 roku, konkurs dla szpitali zostanie ogłoszony do końca 2019 roku Nabory potrwają do 1 grudnia 2021 roku lub do wyczerpania alokacji.
Szczegółowe informacje: http://zdrowie.gov.pl/aktualnosc-2862-zmiana_regulaminow_naboru_i_oceny_dla.html

Projekt (Program) Leki 75+.

Cel: program 75+ ma na celu zapewnienie faktycznego dostępu do farmakoterapii pacjentom w wieku 75+.
Program wychodzi naprzeciw oczekiwaniom środowiska osób w podeszłym wieku, emerytów i rencistów, w których gospodarstwach domowych kwota wydawana na leki stanowi znaczącą pozycję. Dzięki niej chore osoby w podeszłym wieku uzyskają dostęp do leków, który był dotychczas ograniczony z powodów czysto ekonomicznych.
Beneficjenci: świadczeniobiorcy po ukończeniu 75. roku życia.
Forma/wysokość pomocy: obowiązujące obwieszczenie Ministra Zdrowia w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, w którym w zakładce D - leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne przysługujące bezpłatnie świadczeniobiorcom, o których mowa w art. 43a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
Warunki przyznania pomocy: podstawy do otrzymania bezpłatnego leku:

wiek – ukończony 75. rok życia, weryfikowany przez numer PESEL (u osób, które nie mają numeru PESEL, będzie to data urodzenia), recepta – litera S wpisana w polu „kod uprawnień dodatkowych", wykaz – potrzebny lek musi znajdować się w wykazie bezpłatnych leków, wskazanie objęte refundacją – leki refundowane są pacjentom, którzy mają określone schorzenia (część A1 obwieszczenia refundacyjnego), receptę wystawia:
– lekarz podstawowej opieki zdrowotnej;
– pielęgniarka podstawowej opieki zdrowotnej;
– lekarz dowolnej specjalności, który posiada prawo wykonywania zawodu, ale zaprzestał jego wykonywania (wyłącznie recepty dla siebie i dla rodziny).
Termin realizacji projektu: lata 2015-2025.
Szczegółowe informacje: http://75plus.mz.gov.pl

MINISTERSTWO CYFRYZACJI

Zwiększenie dostępu do szybkiego Internetu (Program Operacyjny Polska Cyfrowa)

Cel: budowa sieci szerokopasmowych na obszarach, na których przedsiębiorcy telekomunikacyjni nie chcą prowadzić komercyjnych inwestycji ze względu na ich niską opłacalność, głównie w mniejszych miejscowościach i na terenach wiejskich.
Beneficjenci: przedsiębiorcy telekomunikacyjni, szkoły, gospodarstwa domowe.
Forma/wysokość pomocy: dotacja.
Warunki przyznania pomocy: objęcie zasięgiem sieci minimalnej liczby gospodarstw domowych, im więcej gospodarstw domowych operator zdecyduje się objąć zasięgiem, tym większe ma szanse na otrzymanie dofinansowania.
Termin realizacji programu: lata 2015–2022.
Jednostka przyznająca pomoc: Centrum Projektów Polska Cyfrowa.
Program finansowany z funduszy unijnych zarządzanych przez Ministra Inwestycji i Rozwoju.
Szczegółowe informacje: https://cppc.gov.pl/po-polska-cyfrowa/po-pc-i-os

Publiczny Internet dla każdego (Program Operacyjny Polska Cyfrowa)

Cel: budowa punktów bezpłatnego bezprzewodowego dostępu do internetu w miejscach publicznych (tzw. hotspotów).
Beneficjenci: gminy.
Forma/wysokość pomocy: dotacja – ryczałt w wysokości 64 368 zł dla gminy.
Warunki przyznania pomocy: uruchomienie minimalnej liczby hotspotów w miejscach publicznych zapewniających bezpłatny dostęp do szybkiego internetu.
Termin realizacji programu: lata 2019–2022.
Jednostka przyznająca pomoc: Centrum Projektów Polska Cyfrowa.
Program finansowany z funduszy unijnych zarządzanych przez Ministra Inwestycji i Rozwoju.
Szczegółowe informacje: https://cppc.gov.pl/po-polska-cyfrowa/po-pc-i-os

Ogólnopolska Sieć Edukacyjna (OSE)

Cel: stworzenie sieci dostępu do Internetu łączącej wszystkie szkoły w Polsce.
Beneficjenci: samorządy, uczniowie, nauczyciele, rodzice.
Forma/wysokość pomocy: zwolnienie szkół z obowiązku płacenia za dostęp do Internetu, treści edukacyjnych, usług bezpieczeństwa sieci i treści przez co najmniej 10 lat.
Termin realizacji programu: włączanie szkół do OSE następuje stopniowo. Obecnie z jej usług mogą korzystać szkoły z województw: dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, śląskiego, świętokrzyskiego, podkarpackiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i wielkopolskiego. Do końca 2019 roku możliwość korzystania z usług OSE zostanie zapewniona w każdym województwie. Do końca 2020 roku do OSE będą mogły być podłączone wszystkie szkoły.
Jednostka przyznająca pomoc: Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy.
Szczegółowe informacje: https://ose.gov.pl

Cyfryzacja Gminnych Ośrodków Kultury

Cel: Stworzenie w Gminnych Ośrodkach Kultury miejsc aktywizacji cyfrowej. Beneficjent przeszkoli pracowników gminnych samorządowych instytucji kultury. Celem jest podniesienie kompetencji pracowników w takim stopniu, aby to oni mogli samodzielnie lub w asyście trenera przeprowadzić szkolenia dla dzieci i młodzieży. Beneficjenci zakupią sprzęt do realizacji szkoleń (komputery, tablety, drukarki 3D i inne). Sprzęt po zakończeniu projektu pozostanie \w ośrodkach kultury na stałe.
Beneficjenci: organizacje pozarządowe, partnerstwa organizacji pozarządowych z JST, instytucje prowadzące działalność w zakresie uniwersytetów trzeciego wieku, instytucje publiczne z obszaru nauki, kultury i obszaru edukacji, szkoły wyższe, a także partnerstwa pomiędzy powyższymi podmiotami.
Forma/wysokość pomocy: dotacja, maksymalne dofinansowanie 1,36 mln zł.
Warunki przyznania pomocy: złożenie wniosku konkursowego w terminie od 30 czerwca do 31 lipca 2019 roku, pozytywna ocena wniosku zgodnie z kryteriami.
Termin realizacji programu: do 31 grudnia 2023 roku.
Jednostka przyznająca pomoc: Centrum Projektów Polska Cyfrowa.
Szczegółowe informacje: https://cppc.gov.pl/po-polska-cyfrowa/po-pc-iii-os/dzialanie-3-2/nabor-wnioskow-popc-3-2-piaty-konkurs/dokumenty-do-pobrania

Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej (Program Operacyjny Polska Cyfrowa - I i II nabór wniosków z działania 3.2)

Cel: wsparcie rozwoju kompetencji nauczycieli w zakresie nauczania programowania z obszarów wiejskich i wiejsko-miejskich. Sprzęty i materiały dydaktyczne zakupione w projekcie takie jak roboty, tablety oraz maty do nauki kodowania po zakończeniu realizacji przekazywane są m.in. do szkół.
Beneficjenci: organizacje pozarządowe, partnerstwa organizacji pozarządowych z Jednostkami Samorządu Terytorialnego, instytucje prowadzące działalność w zakresie uniwersytetów trzeciego wieku, instytucje publiczne z obszaru nauki, edukacji i kultury, a także szkoły wyższe i partnerstwa pomiędzy powyższymi podmiotami, ponad 9 300 nauczycieli z ponad 2,2 tys. szkół, którzy po zdobyciu praktycznej wiedzy, prowadzą zajęcia z nauki programowania z prawie 122 tys. uczniów klas I-III.
Forma/wysokość pomocy: zaliczki i refundacje.
Warunki przyznania pomocy: nauczyciele i uczniowie klas I-III publicznych szkół podstawowych z obszarów wiejskich i wiejsko-miejskich.
Jednostka przyznająca pomoc: Centrum Projektów Polska Cyfrowa.
Termin realizacji programu: czerwiec 2017 – czerwiec 2021 roku.
Szczegółowe informacje: https://cppc.gov.pl/po-polska-cyfrowa/po-pc-iii-os/dzialanie-3-2

Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji Cyfrowych

Cel: nabycie przez uczestników umiejętności korzystania z e-usług i Internetu, rozwijanie kompetencji cyfrowych, umiejętność korzystania z usług elektronicznych w takich obszarach, jak sprawy obywatelskie, ochrona zdrowia, świadczenia społeczne, podatki i cła, prowadzenie działalności gospodarczej, wymiar sprawiedliwości, informacja przestrzenna, cy-

frowe zasoby kultury i nauki.
Beneficjenci: organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, stowarzyszenia, instytucje prowadzące działalność w zakresie uniwersytetów trzeciego wieku, mieszkańcy gmin wiejskich.
Forma/wysokość pomocy: zaliczki i refundacje.
Warunki przyznania pomocy: działania szkoleniowe dla osób, które ukończyły 18 rok życia, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób z grupy wiekowej 65+.
Jednostka przyznająca pomoc: Centrum Projektów Polska Cyfrowa.
Termin realizacji programu: styczeń 2018 – luty 2021 roku.
Szczegółowe informacje: https://cppc.gov.pl/po-polska-cyfrowa/po-pc-iii-os/dzialania-3-1

MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY

Rezerwa Subwencji Ogólnej
Cel: rozwój sieci dróg.
Beneficjenci: zarządcy dróg, wojewódzkich i powiatowych oraz zarządcy dróg krajowych wojewódzkich i powiatowych w miastach na prawach powiatu.
Forma/wysokość pomocy: do 50% wartości zadania.
Termin składania wniosków: co roku w lutym.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/infrastruktura/rezerwa-subwencji-ogolnej

Fundusz Dróg Samorządowych
Cel: przyspieszenie powstawania nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej na szczeblu lokalnym.
Beneficjenci: zarządcy dróg, powiatowych i gminnych oraz mostów w ciągach tych dróg. Mogą być również realizowane przeprawy mostowe oraz drogi o charakterze obronnym.
Forma/wysokość pomocy: do 80 % wartości zadania.
Termin składania wniosków: co roku w sierpniu.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/infrastruktura/fundusz-drog-samorzadowych

Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku
Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku jest dokumentem ustanawiającym ramy finansowe oraz warunki realizacji zamierzeń państwa w zakresie inwestycji kolejowych przewidywanych do wykonania do 2023 roku. Wartość Programu wynosi ok. 66,4 mld zł (obecnie procedowane jest zwiększenie do kwoty 69,6 mld zł) i obejmuje źródła finansowania UE (Instrument „Łącząc Europę" – CEF, Programy Operacyjne: Infrastruktura i Środowisko, Polska Wschodnia, Regionalne) jak i krajowe (budżet państwa, Fundusz Kolejowy).
W wyniku planowanych działań:
- przebudowanych zostanie 9000 km torów kolejowych;
- na 350 km linii kolejowych ruch pociągów pasażerskich z prędkością powyżej 160 km/h;
- na 2000 km linii zabudowany zostanie system ERTMS/ETCS;
- 18 ośrodków wojewódzkich połączonych liniami o średniej prędkości kursowania pociągów pasażerskich 100 km/h.

Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej
Cel: odbudowa komunikacji autobusowej poprzez uruchomienie przewozów o charakterze użyteczności publicznej.
Beneficjenci: jednostki samorządu terytorialnego będące organizatorami publicznego transportu zbiorowego.
Forma/wysokość pomocy: w 2019 roku 300 mln zł do podziału na wszystkie województwa, w latach kolejnych 800 mln zł; do 31 grudnia 2021 roku dopłata w kwocie nie wyższej niż 1,00 zł do 1 wozokilometra przewozu o charakterze użyteczności publicznej, od 2022 roku. dopłata w kwocie nie wyższej niż 0,80 zł.
Termin składania wniosków: ogłaszany przez wojewodę po dokonaniu przez dysponenta Funduszu podziału środków Funduszu na dany rok budżetowy na poszczególne województwa.
Szczegółowe informacje: https://www.gov.pl/web/infrastruktura/fundusz-rozwoju-przewozow-autobusowych

Notatki